

A SZTRÁJKKÉSZÜLTÉSÉG ÉVE VOLT

„Lesz-e forrása a megállapodott (kialkudott) pedagógusbéreknek? A legnagyobb csaták – amit az elnöki beszámoló is említett – az önkormányzati szövetséggel várható.”

(3. oldal)

Várjuk az újabb előfizetőket és támogatókat!

NŐPOLITIKÁRA PEDIG SZÜKSÉG VAN!

„A nehéz életkörülmények, a bizonytalan jövő és például egyszerűen a babaholmik horrorilisan magas árai, nos ezek azok az okok, melyek miatt egy józan megfontolású magyar fiatal nem szívesen vállal gyereket.”

(5. oldal)

ÚJÉVI BESZÉLGETÉS THÜRMER GYULÁVAL

**Iránytűnk • Választások
• Érdekeink • A rombolás
veszélye • Munka kontra tőke**

A vörös zászlót nem elég felemelni, vinni is kell!

– Elnök elvtárs! Végére értünk 2004 nagy rendezvényeinek. Sikertült pihenni egy kicsit?

– Egy kicsit igen. A párt ünnepe után „takarodót” fújtunk, de rá is fért a csapatra. Tavaly négyszer jártam végig a megyéket. Volt aláírásgyűjtés, európai parlamenti választás, népszavazás és sok minden más. A Munkáspárt nagyon sokat vállalt és sokat is teljesített. Nehéz, de jó év volt. Őszintén köszönöm minden párttagunknak, akik részt vállaltak ebben a munkában.

Megzavartuk a kormánypártokat

– A népszavazás jogilag nem volt sikeres, a párt vezetése mégis sikerként értékelte. Mi az Ön véleménye?

– Siker volt! A polgári demokráciában a legnehezebb feladat az, hogy megmozdítsuk az embereket. Ha csak nincs nagy veszély, a többség még akkor sem hajlandó tenni valamit, ha a saját érdekéről van szó. Most sikerült több millió embert megmozdítani, s ez nagy dolog, és hosszú távon is fontos. A másik: a Munkáspárt pozitív oldaláról vált ismertebbé. Most nem a múlt szokásos ügyei kapcsán emlegettek bennünket, hanem egy mai, élő kérdésben. Harmadszor: reméltük ugyan, hogy érvényes is lesz a népszavazás, s

nem is hiányzott hozzá sok, de tudtuk, hogy nagy ellenfelek ellen küzdünk. Mi most komolyan megzavartuk a kormánypártokat, s ezt tudja a nép is, s persze tudják a kormánypártok is.

– Apropó kormánypártok. Egyik olvasónk azt kérdezte, hogy miért nem tettünk egy gesztust az MSZP-nek és miért nem üdvözölte Ön az új miniszterelnököt megválasztásakor?

– Üdvözölte Dávid Ibolya, ráadásul az elsők között. Ők abban bíznak, hogy vagy a Fidesznek, vagy az MSZP-nek szüksége lesz az MDF támogatására, ezért tesznek gesztusokat. Mi korábban sok gesztust tettünk az MSZP-nek, egyet sem viszonzottak. De nem is ez a lényeg. Mi a saját utunkat járjuk, és ez nem azonos az MSZP útjával.

– Hogyan tovább a kórház-üggyel?

– A kórház-tema nem lefutott. Három irányban is képesek vagyunk folytatni a munkát. Egy: tartuk szemünket a kormány tevékenységén, lépünk fel a privatizációs törekvésekkel szemben. Kettő: egy-egy városban vizsgáljuk meg helyi lépések lehetőségét, beleértve a helyi népszavazás kezdeményezését is. Három: kezdeményezzük, hogy a Munkáspárt állandó megfigyelői státust kapjon a Nemzeti Egységügyi Kerekasztal tevékenységében, ezzel is növelve mozgásterünket.

„A Munkáspárt nagyon sokat vállalt és sokat is teljesített. Nehéz, de jó évünk volt. Őszintén köszönöm...”

Iránytűnk a munkás érdeke

– A Munkáspárt erőteljesen állást foglalt a gyulai húskombinátban kirobbant ügyben. Ez is egyik irány lehet a munkáknak?

– A harc irányait nem kitárlni kell, hanem az életre kell reagálnunk. Szőke János elvtárs, KB-tagunk, a gyulai húskombinát munkása hozta a hírt, s mi léptünk. Ez kell hogy a jövő útja legyen. Azonnal reagálni a munkásság, a dolgozók érdekeit érintő ügyekre, és hosszú távon is ezt kell politikánk alapjává tenni. A kórház-privatizáció elleni kampányunk megmutatta, hogy a Munkás-

párt képes sikereket elérni, ha minden szellemi, szervezeti erejét egy-egy társadalmilag fontos kérdésre összpontosítja. 2005-ben két új kérdésben szeretnénk frontot nyitni, a lakástémában és a munkatörvénykönyv kérdésében. Mindkettő égető ügy, olyan, amelyben a tőke rendre becsapja az embereket.

– Lezajlottak a párt tizenötödik születésnapjának ünnepségei. Milyen benyomásokat szerzett?

– Felemelő volt a központi ünnepség. Jelen voltam helyi ünnepségeken is, többek között Csepelen, a Terézvárosban, Salgótarjánban. Tagságunk befogadta, magáénak érzi ezt az ünnepet.

(Folytatás a 4. oldalon)

CIKKEINKBŐL

- A nép ügyvédei segítik a szegényeket (5. oldal)
- Januári teendők a kiskertben
- Vélemények (6. oldal)
- Halál az autópályákon
- Könyvajánlók (7. oldal)

BÁNYÁSZALTERNATÍVÁK

Napjainkban Magyarországon mindössze alig néhány ezer aktív bányász dolgozik, ráadásul a létbizonytalanság árnyékában. Az utóbbi időszakban, 2003–2004-ben is több nagy bányabezárásra került sor. (3. oldal)

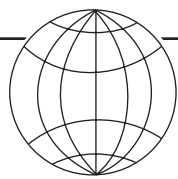
KÜLPOLITIKA

„Az 1999-es NATO-beavatkozás óta az ENSZ fennhatósága alatt lévő, jogilag Szerbia-Montenegróhoz tartozó mintegy kétmillió lakosú Koszovóban még nem látszik az alagút vége.”

„Az áradat kimosta Srí Lankában az évtizedekig tartó polgárháború során lerakott gyalogsági aknákat, amelyek most a romeltakarítók és az iszapterengéssel borított utak felszabadításán dolgozók közül is szedik áldozataikat.”

„Tavaly novemberben az ASEAN (Délkelet-ázsiai Országok Szervezete) közgyűlésén bejelentették, hogy megalakítják a Kelet-ázsiai Szövetséget (EAS), amelynek első találkozóját Malajzia rendezi.”

(2. oldal)

EZ TÖRTÉNT a nagyvilágban

Január 5. Meggyilkolták Ali al-Haidari bagdadi kormányzót és hat testvérét. Haidari a legmagasabb rangú iraki politikus, aki tavaly május óta merénylet áldozata lett. Eközben az amerikaiak továbbra sem támogatják a január 30-ai választások elhalasztását, míg az ENSZ elképzelhetőnek tartja ezt a megoldást.

Január 6. Hetvennyolc újságíró gyilkolt meg tavaly munkavégzés közben szerte a világon – jelentette be a Nemzetközi Sajtóintézet. (2002-ben 54-en, 2003-ban pedig 64-en estek áldozatul.) A múlt évben Irakban ölték meg a legtöbb újságíró, huszonkettőt, míg a Fülöp-szigeteken tizenketten, Bangokban öten haltak meg erőszakos halállal.

Január 7. Kína lakossága elérte az 1,3 milliárd főt. Pekingi számítások szerint, ha nem korlátozták volna a születések számát az utóbbi harminc évben, akkor már négy évvel ezelőtt elérték volna ezt a számot. A szigorú családtervezési modell hátránya, hogy több fiú születik és hogy a társadalom fokozatosan elöregszik. Komoly kihívást jelent a munkanélküliség csökkentése is.

Január 8. Tizenegy magyar város adott be pályázatot az Európa kulturális fővárosa cím elnyerésére. Közülük két fordulóba álló elbírálás után választja ki a magyar kormány, hogy 2010-ben egy német város mellett melyik település nyeri el a címet. A két ország javaslatát végül az EU vezetői hagyják jóvá. Ha nem csak egy-egy várost jelölnek, a végső döntést is Brüsszel hozza meg.

Január 9. Aláírta a békemegállapodást Nairobinban a szudáni kormány és az ország déli részét uraló lázadók szervezete. Ezzel véget ért Afrika eddigi leghosszabb, huszonegy éve tartó és mintegy kétfélmillió ember halálát okozó polgárháborúja. A megállapodás azonban nem vonatkozik az ország nyugati részében, Darfúrban csaknem két éve zajló konfliktusra.

Január 10. Az évi szokásos jelentések (kábitó-szerhelyzet, emberi jogok stb.) mellett beszámolókat készítettek az USA-ban ezúttal az antiszemizmusról is. Az értékelés szerint világszerte és ezen belül Európában is erősödtek az antiszemita jelenségek. A jelentés élesen bírálta Magyarországot is, kiemelve például a közszolgálati rádió Vasárnapi Újság és az MTV Éjjeli menedékhely című műsorát, illetve a Teleki Pál-szobor felállítását.

Január 11. A várakozásoknak megfelelően Mahmúd Abbász nyerte a palesztin elnökválasztást, s eddigi ellenfelei is késznek mutatkoznak az együttműködésre. Amerikában és Európában is úgy vélik, Abbász győzelme utat nyithat az izraeli-palesztin megbékélésnek. Nagy kérdés, hogy az új elnök meg tudja-e fékezni a terrorista merénylőket, illetve hogy Izrael milyen lépéseket tesz a béke megteremtéséért.

A gázai plakáton Arafat és Abbász

Nincs kibontakozás Koszovóban

Az 1999-es NATO-beavatkozás óta az ENSZ fennhatósága alatt lévő, jogilag Szerbia-Montenegróhoz tartozó mintegy kétfélmillió lakosú Koszovóban még nem látszik az alagút vége. A múlt év október 23-án rendezett parlamenti választások a szerb lakosság teljes bojkottja mellett zajlottak le. A részben elmenekült, mintegy kétszáz ezer választásra jogosult szerb közül mindössze ezren voksoltak.

A százhusz tagú parlamentben az albánoknak száz mandátumuk van, a nemzeti kisebbségek pedig húsz helyen osztoznak. A mérsékelt politikusként számító Ibrahim Rugova államfő pártja, a Koszovói Demokratikus Szövetség (LDK) a szavazatok 46 százalékát kapta a választásokon. Az LDK kénytelen volt koalícióra lépni az egykori Koszovói Felszabadítási Hadsereg, az UCK polgári ruhát öltött parancsnokai által alapított Szövetség Koszovó Jövőjéért (AAK) csoporttal, amely a szavazatok nyolc százalékával a harmadik helyen végzett.

Nagy nemzetközi felháborodást okozott, hogy a múlt év decemberében az AAK vezetőjét, az UCK háborús bűnökkel vádolt egyik parancsnokát, a 36 éves Ramush Haradinajt választották meg Koszovó miniszterelnökévé. Belgrádi források

szerint Haradinaj ellen 108 bűntető feljelentés történt, és az UCK számláján mintegy hetven gyilkosság szerepel. Vojislav Kostunica szerb államfő azt követelte a dán Soren Jessen-Petersentől, az ENSZ-misszió (MINUK) főnökétől, hogy érvénytelenítse Haradinaj kormányfői megbízatását. A hágai nemzetközi bíróság képviselői Pristinában kihallgatták az albán affáival is szoros kapcsolatban álló újdonsült politikust, aki az ellene felhozott vádak ellenében „kitalálásnak” nevezte.

A szerb háborús bűnösök esetében különösen aktív hágai főügyész, Carla del Ponte aszszony azonban az albán „kormányfővel” egyelőre nem foglalkozik. Haradinaj személye megosztja a jog erőitlen védőit és a megalkuvó ENSZ-tisztviselőket. Jean-Christian Cady,

a MINUK helyettes vezetője kijelentette, hogy „senki sem szeretne polgárháborút csinálni az ügyből”. Ha Haradinaj bűnössé válik, akkor az egész albán politikai elit felsorakozna mögötte. Soren Jessen-Petersen és Yves de Kermabon tábornok, a 18 000 fős KFOR-alakulat parancsnoka szerint a „demokratikusan megválasztott” Haradinaj vád alá helyezése esetén ismét fellángolnának a nemzetközi erők által nehezen féken tartott etnikai konfliktusok, és felborulna a törékeny egyensúly. A magyar adófizetők is hozzájárulnak a tartomány látszólagos nyugalomához, hiszen egy 280 fős őrső és biztosító zászlóalj hathónapos váltásban szolgál a KFOR keretében Pristinában.

A párizsi Le Monde idézi Jacques Lechevalier tábornokot, az egyik katonai övezet parancsnokát, aki kijelentette, hogy a rossz gazdasági helyzet szociális robbanással fenyeget Koszovóban. Az aktív korúak körében a munkanélküliség eléri a hatvan százalékot, az egy főre jutó havi átlagjövedelem pedig kétszáz euró körül van. A

kisebbségek, különösen a romák helyzete teljesen kilátástalan. A munkanélküliség mellett a biztonság hiánya a tartomány másik nagy problémája. Koszovó a bűnözés, a fegyver- és kábítószer-kerkedelem, a prostitúció valamint a pénzmosás egyik európai központjává vált az utóbbi években. A háború befejezése óta a nemzetközi szervezetek mintegy 3,5 milliárd eurót pumpáltak a tartományba, de a lakosság életkörülményei alig változtak.

Koszovó végleges státusáról az ENSZ még az idén szeretné megkezdni a tárgyalásokat. Az albánok a terület teljes függetlenségét követelik, Belgrád és a mintegy száz ezer főre fogyatkozott szerb lakosság viszont ezt elutasítja. Rugova, Haradinaj és társaik pedig nem fogadják el a tartománynak etnikai alapon kantonokra felosztását.

A NATO-jelenlét, az ENSZ-gyámság és az európai szervezetek erőfeszítései ellenére csak a nehézfegyverek zaja szűnt meg a régióban. Koszovó jövője változatlanul holtponton van.

Gábor Tamás

Taposóaknak – a nagyhatalmak felelőssége

A szökőárról szóló hírek elárasztják a médiát, ömlenek a tévéből, elborítják a lapok hasábjait. A már kétszáz ezerre becsült elvesztett emberélet, a hajléktalanná vált milliók megrázó tragédiája eltörpíti az egyik mellékhatást: az áradat kimosta Srí Lankában az évtizedekig tartó polgárháború során lerakott gyalogsági aknákat, amelyek most a romeltakarítók és az iszaptergerrrel borított utak felszabadításán dolgozók közül is szedik áldozataikat. Az utak pedig kellenek, a települések sokaságát csak helikopterrel lehet úgy-ahogy ellátni élelemmel, vízzel és gyógyszerrel.

Két éve egy afgán újságíró cikkét és fotóit közölte egy svájci lap. Az egyik fénykép megdöbbentő vádirat volt a nagyhatalmak ellen. A felvétel előzményeiről annyit, hogy Afganisztánban 1980-tól, a szovjet csapatok elleni harc kezdetétől az afgánok egymás elleni öldöklésén át az USA inváziójáig, csak az ópiumtermelésre szánt mákmagból vetettek többet a földre, mint a taposóaknák. Ha gyerek lép rá egy ilyen aknára, nagy valószínűséggel meghal, ha felnőtt, akkor leginkább az egyik lába vész oda. Egy segélyszervezet könnyíteni akart a sérült áldozatokon, ezért az egyébként nehezen megközelíthető vidéken repülőgéppel mankókat dobtak le a levegőből. Az akciót előzőleg röplapokon bejelentették, hogy a környékről összegyűljenek a rászorultak.

A fénykép azt ábrázolja, amikor a fellábúak megrögzözték a tőlük úgy száz méterre ledobott „kincset”, hogy biztosan jusson nekik. Két kézzel kapaszkodnak egy hosszú, legálább fejmagasságig érő botban, míg az ép lábukat előre lódtatják. Azután a botot tűzik előre, mint a rúdugrókat. Az erőlködő testek bizarr formája, az

eltorzult arcok a fénykép némaságában is ordítják a szenvedést.

Angolában évtizedekig folyt a polgárháború, 2002-ben fejeződött be. Itt az elektromos aknakereső használhatatlan, anynyi töltényhüvely hever szanaszét. Néhol kiképzett patkányok és kutyák dolgoznak, de többnyire hason csúszó emberek szurkálják maguk előtt a talajt. Ha találnak valamit, rögtön felrobbantják. A közelben játszó gyerekek a fejüket sem kapják föl, olyan megszokott ez számukra, mint a kakasok kukorékolása.

Öt évvel ezelőtt Ottawában létrejött egy nemzetközi egyezmény, amely megtiltja az ilyen aknák gyártását, telepítését, és elrendeli a készletek megse-

misítését. Eddig 144 ország ratifikálta, ezért valamivel többet ér, mint halottak a szenteltvíz. A készletekből negyvenmilliót megsemmisítettek, négy milliót pedig gyötrelmesen és lassan a földből kapartak ki és robbantottak föl. Talán még százszor ennyi lapul a talajban, és naponta negyven ember, főleg bűjcskázó gyerekek halnak meg vagy válnak nyomorékká. Jó néhány országban most is telepítenek tömegével felkelő és gerillák vagy a kormányerők a felkelőkre és a gerillákra hivatkozva.

Az Egyesült Államok nem írja alá a paktumot. Arra hivatkoznak: ilyen aknákkal tartják vissza a KNDK-t, hogy megtámadja Dél-Koreát. (Az USA vezetőit egyéb katonai döntéseknél sem zavarta, hogy ostoba és átlátszó ürügyeket kreálnak.) Kína és Oroszország azért nem írja alá, mert az USA megtagadja. India azért nem, mert Pakisztán nem, és fordítva. Amíg pedig gyártanak ilyen eszközöket, addig használhatják is és kereskedhetnek is vele. A pénznek nincs szája, mondta egy római császár, amikor megadóztatta az utcái illemhelyeket.

Pesti Lajos

JENKIK, MARADJATOK OTTHON!

Tavaly novemberben az ASEAN (Délkelet-ázsiai Országok Szervezete) közgyűlésén bejelentették, hogy megalakítják a Kelet-ázsiai Szövetséget (EAS), amelynek első találkozóját Malajzia rendezi. Tagjai: Kína, Japán, Dél-Korea, valamint több délkelet-ázsiai ország, amelyek az ASEAN-nak is tagjai. A hír először értetlenséget váltott ki, mert a térségben már van elég nemzetközi szervezet. Az ASEAN-t az USA hozta létre, politikai, katonai és gazdasági érdekeik érvényesítésére, még a hidegháború éveitől kezdve, és most is meghatározó tényezője. Az Ázsiai Regionális Fórum és az Ázsiai-csendes-óceáni Gazdasági Együttműködési Fórum ugyancsak az Egyesült Államok kezdeményezésére és befolyásának erősítésére született.

Létezik az „ASEAN+3” nevű képződmény is, amely azt jelenti, hogy nem teljes jogú tagként Japán, Kínát és Dél-Koreát is meghívják az ASEAN csúcstalálkozóra. Ezt a három országot ezen az átmeneti for-

mán keresztül akarják fokozatosan bevonni az ASEAN keretbe. Barátsági és együttműködési szerződést már kötött ez a három, valamint egyetértettek azzal, hogy tárgyalnak a szabadkereskedelmi egyezmény

megkötéséről is. A kereskedelmi korlátok leépítése, a célként kitűzött gazdasági integráció azonban az ASEAN-on belül nem zökkenőmentes.

Az új ázsiai szervezet, az EAS az első és egyetlen, amely az Egyesült Államokat kizárva jön létre. A meghirdetett céljai a szabadkereskedelem, a pénzügyi együttműködés és egy biztonsági szerződés megkötése. Malajzia miniszterelnöke szerint a szervezet keretében a kelet-ázsiai térség olyan erős összetartó egységgé válik, mint az USA vagy Európa. Gazdasági és katonai erejét tekintve nyilvánvalóan Kína gyakorolja majd a legnagyobb befolyást az

új szervezet működésére. Erre utal az is, hogy a szervezet második találkozója Kína szervezi.

Nyilvánvaló, hogy az EAS az Egyesült Államokkal szemben szerveződik. A közelmúlt „Ami go home!” követelését „amerikaiak, maradjatok távol!” jelszóra változtatták. Az EAS megalakulásáról beszámoló brit hetilap, a *The Economist* kifejező rajtot közöl a cikk mellett: az „EAS-klub” bejártát egy deltás kínai óriás torlaszolja el a megöszült Uncle Sam előtt. Nincs képaláírás, de az lehetne, hogy „jenkiknek a belépés tilos!”

P. L.

A huszonötök Európájából jelentjük...

● A spanyolországi *Baszkföld* regionális parlamentje a múlt év december 30-án 39:35 arányban jóváhagyta a baszk nyelven Euskadinak nevezett terület új státusára vonatkozó javaslatot, amelyet a nacionalista pártok, az Egyesült Baloldal és a független képviselők támogatnak. Az autonóm kormányzat vezetője, *Juan José Ibarretxe* tervét viszont elutasították a Spanyol Socialista Munkáspárt (PSOE) valamint az ellenzéki Néppárt (PP) helyi képviselői. Ibarretxe a parlamenti vitában azt mondta, hogy „a baszkoknak és mindenkinél, aki itt él, dolgozik, joga van dönteni a jövőjéről”. A parlamenti határozatnak megfelelően a tartományi kormány májusban népszavazást akar rendezni, hogy megismerje a mintegy kétmillió lakosság véleményét a Spanyolországgal kötendő „szabad társuláshoz” nevezett megállapodásról.

berri felmérése szerint a *norvégok teljesen megosztottak az Európai Unióhoz való csatlakozás kérdésében*. A lakosság 45,8 százaléka helyesli, 43,8 százaléka pedig ellenzi a belépést. Hemming Olaussen a „nem” mozgalom vezetője azt mondta a Nationen napilap munkatársának, hogy a 2004-es sikeres esztendő volt, mert egy év alatt az „igen” tábora tizenkét százalékkal csökkent. A „nem” támogatói között elsősorban az asszonyok, a vidéken élők és az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők találhatók. A *norvégok eddig már kétszer, 1972-ben és 1994-ben utasították el a brüsszeli szervezethez való csatlakozást*. Újabb referendum kiírása csak a 2005 szeptemberében esedékes parlamenti választások eredményei alapján kerülhet ismét napirendre.

● Az utóbbi hetekben *pozitív jelek tapasztalhatók Kuba és az EU fagyos viszonyában*. A kapcsolatok megmerevedéséhez hozzájárult, hogy egyes európai nagykövetségek rendszeresen meghívták a nemzeti ünnepeken tartott fogadásra a kormányval szembenálló politikai disszidenseket, akiket a havannai sajtó csak „Washington zsoldosainak” nevez. Elődje Kuba-ellenes politikájával szakítva *Zapatero spanyol miniszterelnök* 2004 novemberében javasolta a szigetországgal való kapcsolatok felülvizsgálatát. A feszült helyzetet enyhítette az is, hogy a kubai hatóságok a közelmúltban több elíteltet egészségügyi okokból szabadon engedtek. A latin-amerikai országokkal foglalkozó EU-bizottság (Colat) december 14-én elhatározta, hogy a jövőben nem hívják meg a rendszerrel szembenálló személyeket a tagállamok képviselőinek a fogadásaira.

A párizsi *Le Monde* tájékoztatása szerint *Felipe Perez Roque* kubai külügyminiszter január 3-án bejelentette, hogy *megújítják a hivatalos kapcsolatokat Franciaország, Nagy-Britannia, Németország, Olaszország, Ausztria, Portugália, Görögország és Svédország havannai nagykövetségeivel*. Az intézkedés nem terjed ki Hollandiára, Lengyelországra, Szlovákiára és Csehországra, amelyek határozottan elleneztek a Colat döntését. A változások nem érintik *Magyarország* és Belgium diplomáciai misszióit, amelyek a nemzeti ünnepek alkalmából nem rendeztek fogadást, és így nem kerül sor a disszidensek meghívására sem. A huszonöt EU-tagállam közül tizenegyen és az Európai Bizottságnak van képviselője Havannában. A Colat javasolta a kulturális kapcsolatok erősítését és a magas szintű látogatások megújítását is.

J. L. R. Zapatero

PSOE elnöke korábban ugyan ígéretet tett az 1978-ban létrehozott autonóm területek státusának a felülvizsgálata, de *Mariano Rajoy*-val, a jobbközép PP vezetőjével együtt elutasította és *alkotmányellenesnek minősítette a baszk kezdeményezést*. Ibarretxe a javaslat elfogadásától viszont azt reméli, hogy az 1959-ben alapított és számos terrorcselekmény elkövetéséért felelős szeparatista szervezet, az ETA akciói a jövőben megszűnnek.

A monarchiával és a katonai diktatúrával élesen szembenálló baszkok a múlt század harmincas éveiben a *közársaság államforma fő támogatói voltak*. A Népfrent-kormány 1936-ban széles körű önállóságot adott a területnek, amit később Franco tábornok véres terrorja és az autonómia megszüntetése követett. A baszk nyelvet Baszkföldön és a szomszédos Navarra tartományban mintegy kilencszázezer, Franciaország nyugat-pireneusi régiójában pedig nyolcvanezer személy beszéli.

● A Sentio Norstat közvélemény-kutató intézet decem-

– Munkatársunktól

Mekkora a béremelés?

Azt is mondta az elnök évnyitó sajtótájékoztatóján: a múlt évi tevékenységük, az elért eredmények értékes része az érdekvédelemnek, hiszen keményen munkálkodtak a pedagógusokért. „A régi, nagy gondok változatlanul megvannak és megoldásra várnak a továbbiakban is” – s ez utóbbi jórészt már az idei küzdelmeket idézi, jöllehet az eredmények a 2005-6-os tanévben jelentkeznek.

Tavaly – bár a sztrájkkészültség éve volt – nem teljesült a béremelési igény, idénre viszont két lépcsőben: januártól 7,5 százalék és szeptembertől 4,5 százalék! Az eredeti elképzelés – amit a szakszervezet képviselt – a 10 százalékos megemlégetés lett volna, vagyis: 8+4 százalék (éppen a tavalyi elmaradás miatt). Ugyanakkor emelkednek a különböző pótlékok is – 4 százalékkal (ez 18 ezer forintot jelent).

Az elnöki panasz súlya – a viták nehézsége, a meg nem értés miatt – főként az önkormányzati szövetség magatartását illeti –, az OKÉT (érdekegyeztető tanács) harmadik oldalán helyet foglalva, csak mintegy hat százalékos közalkalmazotti béremelést javasoltak! (Ha lehet mérlegelést kívánni ez ügyben, az arra vonatkozóan, hogy igen nehéz helyzetben vannak sok helyütt a települési önkormányzatok. Nem kevés gondot okoz számukra „kigazdálkodniuk” azt a hiányzó összeget, amelyet a központi elhatározásokhoz nekik kell helyileg biztosítani...)

Nem egy településen tapasztalható, hogy az önkormányza-

A sztrájkkészültség éve volt

Azt mondta Varga László, a Pedagógusok Szakszervezete elnöke: „Abban a szerencsés helyzetben vagyunk, hogy minden esztendőben kétszer köszönhetünk boldog új évet. Egyszer a naptár szerint, mint ez alkalommal, egyszer pedig szeptemberben, amikor kezdődik az új iskolai esztendő!” A jókívánság mindig jól jön, ünnepkor is, hétköznapokon is. Fő,

hogy őszinte legyen. Márpedig tanárember csak szívből kívánhat másoknak jót. Hiszen egész élete arról szól, hogy megosztja tanítványaival, embertársaival tudását, életét.

Vajon hogy fogadja mindezt a társadalom? Valóban őszintén, s főleg „érzékeltetőn” viszonozza az értékes adományt? Sokféle jelet mutat arra, hogy e téren van még pótolni (!) való...

Lakásokhoz állami kezesség

Nem csekély eredménynek könyvelheti el a Pedagógusok Szakszervezete, hogy a köztisztviselőkhöz hasonlóan, idén januártól már a pedagógusok lakáshiteleinek is megoldódott az állami garanciája. Ez főleg a fiatal házaspárok életviszonyait segíti javítani, de a létfeltételekről, a szakmai utánpótlásról gondoskodni ily módon úgyszintén érdekvédelmi feladat. Majd arról beszélt az elnök, hogy egyre több idő- és munkaigényes tárgyalást, illetőleg kompromisszumkészítést feltételez az újján kialakuló helyzet.

Arok Antal aelnök azt hangsúlyozta, hogy kedvezőbb ugyan a helyzet a tárgyalásokra, mint korábban, de nem szűntek meg a gondok! Mert például szinte mindenkit az foglalkoztat manapság: lesz-e forrása a megállapodott (kialakított) béreknek? A legnagyobb csaták – amit az elnöki beszámoló is említett – az önkormányzati szövetséggel várható. Éppen az elmondottak okán. Hiszen közismert, hogy jó néhány polgármesteri hiva-

talnál elbocsátások is lesznek a szakigazgatási apparátusból. S főleg bérekkel kifolyólag, magyarul: nem tudják fizetni a köztisztviselők egy részét! Akkor mi jut az iskoláknak?

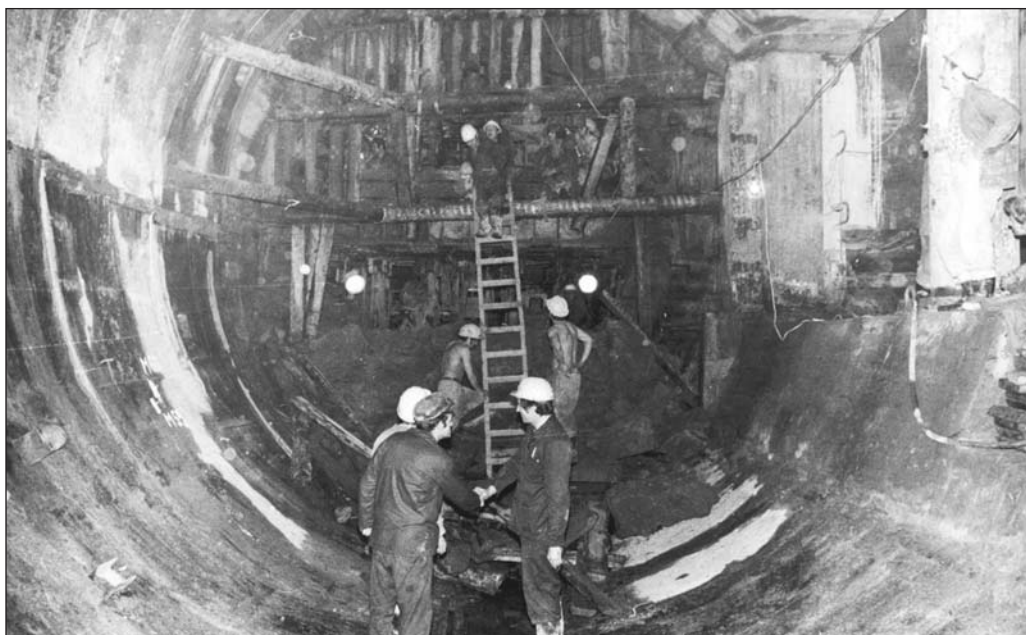
Továbbá elmaradtak a normatívák (osztálylétszámhoz kötöttek, a kistérségeken kerülnek veszélybe intézmények), pedig a működési feltételek amúgy is sok helyütt hiányosak... S arra hívta fel még az aelnök a figyelmet, hogy a területi szakszervezeti testületekre kemény viták várnak az előbbiekből adódóan.

A pedagógusok százezer forintja

Szankó Erzsébet aelnök a jogalkotói munkát hangsúlyozta, hogy a költségvetési törvény során több másik törvényt is módosítani kell. Ez alkalommal fordulhat elő, hogy a tárgyhöz nem „passzol” ügyeket is igyekezzenek „becsempészni”, keresztülvinni az előkészítő. De arról is szólt, hogy már annyit módosítottak, hogy a köznyelv „salátatörvényként” emlegeti a legfelső jogszabályokat.

Az újról sajtótájékoztató méltó befejezésékként egy karitatív gesztust jelentett be Varga László elnök: átérve a dél-ázsiai tragédiát, amelyet a földrengés és a szökőár okozott, a Pedagógusok Szakszervezete százezer forintot juttat a Magyar Vöröskeresztnek, hogy továbbítsa a bajba jutottaknak. Együttel felhívja a magyar szakszervezetek figyelmét, hogy élve a szolidaritás elvének kötelezettségével, kövessék példájukat, és adjanak meg minden segítséget a mentéshez, az újjáépítéshez.

Mártonfy Mihály

BÁNYÁSZALTERNATÍVÁK

Napjainkban Magyarországon mindössze alig néhány ezer aktív bányász dolgozik, ráadásul a létbizonytalanság árnyékában. Az utóbbi időszakban, 2003–2004-ben is több nagy bányabezárásra került sor: Tatabányán és Dorogon került utcára több száz dolgozó, csakúgy mint a szintén a közelmúltban felszámolt lyukóhányai telepen.

Szerencsésebb esetben előfordult, hogy az elbocsátott bányászok a szomszédos vagy a legközelebbi bányában tovább

dolgozhatnak szakmájukban. A Vértes-hegységben található, barnaköszén-termeléséről ismert Márkushegy például több

mint százötven dolgozót vett át a bezárt tatabányai munkahelyről, akik az előző bányában viselt beosztásban tevékenykedhettek ezután is. Akadtak olyanok is, akiknek sikerült más szakmában nagy nehezen elhelyezkedni, ha egyáltalán esélyük vagy szerencséjük volt hozzá. Sokaknak nemhogy bányászként, de még több képesí-

téssel a zsebükben sem adatott meg, hogy álláshoz jussanak. Nem beszélve arról, hogy gyakran még a működő és megélt adó bányákat is fenyegeti a leépítés réme, holott az ágazatra kiterjedő kollektív szerződések létesítésével vagy megerősítésével elejét lehetne venni a további elbocsátásoknak.

Egy másik lehetőség, amit a Dunántúlon lévő pusztavám-márkushegyi barnaköszén-telepen, illetve a Halimba térségben található bauxitlőhelyen még a májusi EU-csatlakozás előtt valósítottak meg: környezetbarát, légszennyezést kiszűrő berendezések felállításával, a káros anyagok újrafelhasználását is előmozdító technológiák révén modernizálták az ottani bányáipart. Érdemes lenne ezeket a műszaki eljárásokat valamennyi, még működő hazai bányára kiterjeszteni, nemcsak pusztán amiatt, hogy hasonló lépések Nyugaton is történtek, hanem azon megfontolásból is, hogy az uniós normáknak megfelelően működő üzemek által – amellet, hogy a korszerű versenyképes üzemmóddal magát az ágazatot is erősítik és fejlesztik – a dolgozók tekintélyes hányada a létbizonytalanságot, a leépítést minden bizonnyal elkerülheti.

B. Deák András

A vörös zászlót nem elég felemelni, vinni is kell!

Interjú Thürmer Gyulával

(Folytatás az 1. oldalról)

És ez a legfontosabb, hiszen jelzi, hogy büszkék vagyunk erre a másfél évtizedre, megaláttuk azokat az értékeket, amelyeket nem a múltból örököltünk, hanem saját magunk teremtettünk. Ezekre építhetjük jövőnket is.

– A múlt héten a görög kommunisták életéről jelent meg egy írás lapunkban, „A válságból az új forradalmak felé” címmel. Nem túlzott derűlátás ez? Valóban reménykedhetünk új forradalmakban?

– Amikor tizenöt éve elkezdtek munkánkat, a nemzetközi tőke a legnagyobb sikereket érte el. Gondoljon csak bele! A tőke visszahódította Európa szocialista felét, szétzúzta az egységes Szovjetuniót, az egységes Jugoszláviát, az egységes Csehszlovákiát, visszaszorította a nemzeti felszabadító mozgalmakat.

– A tőke odahaza is támadásba lendült. Mindenütt növelték a nyugdíjkorhatárt, és visszafejlesztették a szociális juttatásokat. A tőke a melósokat akar szorítani, és így akar versenyképes lenni az amerikai és más versenytársakkal szemben.

– A helyzet stratégiai értelemben mára sem változott meg. Nem 1919-ben és nem 1945-ben vagyunk, amikor a világ új forradalmi felemelkedés előtt állt, és milliók éppen a kommunista eszmék megvalósításához kötődtek boldogulásukat. A világban nincs forradalmi helyzet, s persze Magyarországon sincs. Az emberek ma még nem a kommunista eszméktől remélik egyéni boldogulásukat. Hangsúlyozom, ma még!

– Ez igaz, de hol a változás, miben lehet reménykedni?

– A helyzet két szempontból is változik. Először is, a tőke egyre keményebb eszközöket kénytelen alkalmazni uralma fenntartása érdekében. Az EU-ban már azt tervezik, hogy 64 óra emelik fel a heti munkaidőt. Magyarországon ma a munkatörvénykönyv kiszolgáltatottabbá teszi a dolgozót a munkaadóval szemben, mint a Horthy-rendszer idején, pedig az sem volt leányálom. Vagy gondoljon a terrorizmus elleni harc ürügyén bevezetett szélsőséges antidemokratikus intézkedésekre.

– Másodszor, az emberek ezeket a változásokat már nem akarják lenyelni. Az EU-ban is, nálunk is kezdenek ébredni, sőt cselekedni. Nézzék csak meg! A múlt héten Berlinben a munkügyi hivatalokat megrohmozták a tiltakozó emberek, mert az új törvény szerint a munkanélküliek ezentúl bármilyen felajánlott munkát kötelesek elfogadni. Tüntettek, mert nem ezt várták a kapitalizmustól.

– Nálunk is számos területen nő az elégedetlenség. Ezt mutatják az elmúlt hónapok gazdatüntetései, a kórházstrájkok, de a december 5-ei népszavazás is. A társadalmi elégedetlenség korlátozottan ugyan, de kezd kifejeződni.

Választások: késve, de még nem elkésve

– 2006-ban választások lesznek. A KB tavaly szeptemberben döntött az indulásról. Azóta nem sokat hallani erről. Hogy állunk?

– Tavaly augusztusban megkérdeztük a megyei elnököket: ha ma lenne választás, hány he-

lyen tudnánk jelöltek állítani. Kiderült, hogy legalább hatvan-hetven helyen nem lett volna jelöltek. Szeptemberben döntöttünk a felkészülés irányairól, határidőiről, de a párton belül kibontott vita miatt négy-öt hónapos késésbe kerülünk. Számos szervezetünkben el sem kezdődött a munka. Ezt kell az idén behozni. A lemaradás májusig behozható, de csak akkor, ha valamennyien akarjuk, ha összedjünk magunkat, ha erre koncentrálnunk, képesek vagyunk indulni! A feladat kemény, de elvégezhető: 176 egyéni választókerületben kell jelöltek találni, majd a szükséges kopogatócédlákat összegyűjteni. A Munkáspárt képes ezt a feladatot elvégezni.

– Kivel indulunk, kit támogatunk 2006-ban? Kicsit leegyszerűsítve kérdezem, de sokan éppen így teszik fel a kérdést. Az MSZP-vel megyünk vagy a Fidesszel?

– Egyikkel sem! Hangsúlyozom, egyikkel sem! A Munkáspárt önállóan indul. A mai tőkés viszonyok között nekünk a munkás, a Munkáspárt érdekeivel kell törődnünk! A kórház-népszavazást nem azért indítottuk el, mert a Fidesznek jó volt, hanem azért, mert a dolgozó emberek érdeke ezt követelte. Nem állítottuk le a kampányt csak azért, mert a Fidesz támogatni kezdte. Tisztában kell lenni azzal, hogy a tőkés rend ellen itt csak a Munkáspárt lép fel. A tőkés rend stabilizálódott. A politikai küzdelmek a parlamentben nem a tőkés rend hívei és ellenfelei között zajlanak, hanem alapvetően a két táborra oszlott politikai elit, a szocialista-liberális blokk és a konzervatív blokk harcát jelentik. Harcuk célja nem az, hogy nekünk jobb legyen, hanem az, hogy a kormányt megartsák, illetve megszerezzék, a még hátralévő privatizáció bevételeit és az EU-tól várható pénzek feletti rendelkezési jogot megkaparintsák.

– Ebben a harcban mi nem állhatunk egyik vagy másik tőkés csoport mellett. A két tőkés politikai csoportosulás közös célja a magyarországi tőkés rend további erősítése, az osztályharc elfojtása, a multinacionális tőkés és a hazai nagytőke érdekeinek érvényesítése. A két csoportosulás között lényeges eltérések vannak, ezek azonban a dolgozói rétegek érdekei szempontjából másodlagosak.

Nem kell feladni érdekeinket

– A múlt évben sokat beszéltek a szélsőjobboldali veszélyről, a hungaristákról.

– Na és hova lettek? A médiában kreáltak egy hungarista szervezetet, hogy megijessék az embereket. Most nincs rá szükség, most nem mutatják a hungaristákat. A lényeg az, hogy Magyarországon sem most nincs és 2006-ban sem kell számolni szélsőjobboldali vagy fasiszta fordulat veszélyével, ami miatt fel kellene adni saját érdekeinket.

– A helyzet nem az, mint 1929–33 környékén. Nem csak azért, mert a mai tőkés gazdaság jobban kezeli a válságot, mint annak idején tették. Ma nincs Szovjetunió, nincs világszocializmus, a kommunizmus eszméje nem ragad magával milliókat, mint annak idején. A fasiszmus a kommunizmus elleni harc eszkö-

ze is volt. Egyszerűen más a helyzet.

– Mi a Munkáspárt célja ebben a helyzetben?

– A lehető legjobban érvényesíteni a munkásság és a Munkáspárt érdekeit, a lehető legjobb eredményt elérni. A Munkáspárt számára nem egyik vagy másik politikai csoportosulás érdekei a fontosak, hanem a munkások, a dolgozó emberek, a Munkáspárt érdekei. Feladatunk nem az, hogy valamelyik tőkés csoport érdekeihez igazodjunk, hanem az, hogy a saját érdekeinket érvényesítsük.

A horvát tőkés nem kevésbé kapitalista

– A kettős állampolgárság ügye megmutatta, hogy a nemzeti kérdés változatlanul erős. Ön hogy látja ezt?

– Igen, erős, és ez érthető. Egy ország politikáját két dolog határozza meg. Az ideológiai-politikai érdekek ma ezek a közös tőkés érdekek, az úton-útfélen reklámozott euró-atlanti értékek. A

másik a nemzeti érdek, ami abból fakad, hogy itt vagyunk, Közép-Európában. Mit látunk? Beléptünk az EU-ba, és nem csak a multikkal szemben nem vagyunk képesek megvédeni magunkat, de még a Csehországból származó olcsó karácsonyi pontnyal szemben sem. Más: lemond a vezérkar főnöke, mert tudja, hogy ma a magyar hadsereg kisebb, mint Trianon után. Ma azzal is súlyosodik a helyzet, hogy nem csak hadsereg nélkül vagyunk, de mindenünk a külföldieké, a bankoktól kezdve az iparig, minden! Ugyanakkor az európai nemzetek egy része érvényesíteni tudja nemzeti érdekeit. Nézzék meg a németeket, a lengyeleket, a románokat, a horvátokat! Nekik sikerült!

– A magyar politikai elit súlyos bűne, hogy a saját tőkés érdekei miatt, a saját politikai és gazdasági biztonsága érdekében félredobta a nemzeti érdekeket. A horvát tőkés nem kevésbé kapitalista, mint a magyar, de jobban képviseli a saját érdekét. A horvátok nem is adtak el mindent a multikkal, mi meg a multik rabjai vagyunk. Sajnos, a mostani kormány még inkább felerősítette ezt a – nemzeti érdekeket sutba dobó – politikát.

– A Munkáspárt ezért mondja, hogy ha már rosszul léptünk be, legalább belől próbáljuk pozícióinkat erősíteni. A lényeg nem megy, mint a nemzeti érdekek képviselőivel, a hazai gazdaság fejlesztésével, a hazai kutatás-fejlesztés, a hazai oktatás, a magyar egészségügy kiemelt fejlesztésével, és a térség problémáinak értelmes kezelésével.

– Az idei esztendő több szempontból meghatározó lesz a Munkáspárt életében. Van mire támaszkodni?

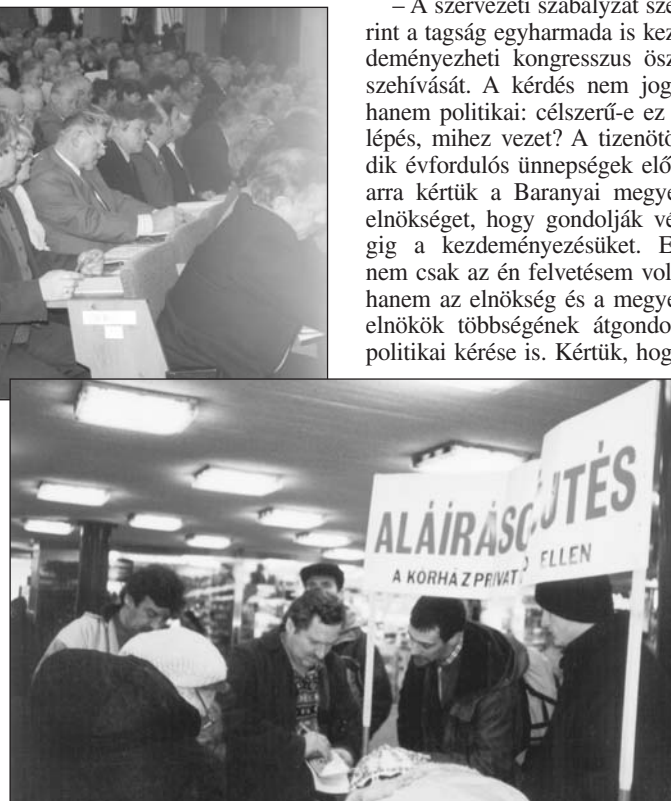
– A születésnapjaink is megmutatta, hogy van mire tá-

maszkodnunk a következő küzdelmeinkben. A Munkáspárt tizenöt év alatt szerzett erkölcsi tekintélye fontos erő. A párt országos szervezetsége a választási indulás alapvető és megbízható záloga. A népszavazási kampányban szerzett ismertségünk erőt ad mindannyiunknak. Igaz, komoly gondjaink is vannak. Aktív gárdánk megcsappant, sok elvtársunk megfáradt, kevés a pénzünk. Ráadásul a párton belül kibontott vita sok tagunkat elbizonytalanított.

A rombolás veszélyét megállítottuk, de nem szűnt meg teljesen

– Az utóbbi időben mintha lecsendesedett volna a vita. Reménykedhetünk, hogy rendeződik a helyzet?

– 2004-ben felvillant a párt szétrombolásának veszélye. Megállítottuk ezt a folyamatot. Megállítottuk, de még nem szűntet-

tük meg teljesen. A párt sorsa rajtunk áll vagy bukik! Ha érvényt szerzünk a többség akaratának, ha megerősítjük a Munkáspárt kommunista munkásjellegét, ha megszilárdítjuk a párt belső fegyelmét, akkor képesek leszünk mozgósítani meglévő forrásainkat, és képesek leszünk biztosítani nem csupán a választási felkészülést, de a párt jövőjét is. Ha nem, óhatatlanul veszélybe kerül a párt választási indulása és egész jövője is.

– Mi a helyzet? Az eltelt hónapokban világossá vált, hogy miről van szó. A lényeg az MSZP-hez való viszonyban látható legjobban. Pártunk többsége azt mondja, hogy egy tőkés párttal, mint amilyen az MSZP, nem tudunk és nem is akarunk együtt menni. A kisebbség szerint viszont az MSZP-vel kell menni, mert különben halálra vagyunk ítélve. E mögött persze mélyebb vita is áll. A többség azt mondja, hogy maradjunk a jövőben is kommunista munkáspárt. Ez a mi osztálybázisunk, függetlenül attól, hogy az egyes konkrét munkások ezt így gondolják-e. Ellenfeleink szerint akkor leszünk sikeresek, ha értelmiségieközéposztálypárt leszünk. A vita érinti a párt jellegét is. Fegyelmet kell hozni a pártba, mert vagyunk vagy hálózattaljellegű kö-

vetlen szerveződés? A többség, így én is azt mondom: a Munkáspárt csak önmagára számíthat, az erő pedig a szervezetségben, a tudatosságban van. A vitának van személyi vonatkozása is. A pártellenzék rendkívüli tisztújító kongresszust akar, hogy leváltásuk a párt mostani vezetését.

– Ön többségről és kisebbségről beszél. Láthatóak az erőviszonyok?

– A KB üléséről kiadott tájékoztatóban mindenki láthatta, hogy a többség nem a pártellenzék véleményére szavazott. A párt Központi Bizottsága 2004 őszén két alkalommal is állást foglalt a vitakérdésekben. A KB többsége, a megyék nagy része a párt fő politikai irányvonalát és a jelenlegi vezetést támogatja. Szinte mindenütt a megyékben és Budapesten aktívákat tartottunk, s ennek alapján világossá vált, hogy a párttagság túlnyomó többsége elutasítja a pártellenzék fellépését.

– Szükséges-e a rendkívüli tisztújító kongresszus, amit Baranya megyében kezdeményeztek?

– A szervezeti szabályzat szerint a tagság egyharmada is kezdeményezheti kongresszus összehívását. A kérdés nem jogi, hanem politikai: célszerű-e ez a lépés, mihez vezet? A tizenötödik évfordulós ünnepségek előtt arra kértük a Baranyai megyei elnökséget, hogy gondolják végig a kezdeményezésüket. Ez nem csak az én felvetésem volt, hanem az elnökség és a megyei elnökök többségének átgondolt politikai kérése is. Kértük, hogy

sokra. Nem szabad megengednünk, hogy a kisebbség hangulata irányítsa a többséget. A Központi Bizottság januári ülésén megvitatjuk a 2005. évi konkrét munkatervünket. Nem engedhetjük meg, hogy néhányan újra és újra lényegében ugyanabban a témában értelmetlen vitára és szavazásra kényszerítsék a Központi Bizottságot. Mi élni és dolgozni akarunk!

– Az elnökség javaslata az, hogy az idén tartjuk meg a Munkáspárt 21. Kongresszusát. Ez kifejezetten a választási munkát segítsé. Vitassuk meg a választási program elemeit, és mutassuk be a jelölt-jelöltjeinket. Együtt hívjuk össze 2006-ra a párt 22. Kongresszusát, amelynek feladata a tisztújítás. Ez is szerepel a januári KB-ülésen.

– Mi dolgozni akarunk, a többség akarata alapján. Legutóbb a mohácsi pártstruktúrát nyilatkozatait olvastuk. Korábban láttuk a bácsalmásiak állásfoglalását Bács-Kiskun megyéből. Tudjuk, hogy a párt tagjai nem mindenütt azonosulnak a megyei vezetési álláspontjával. Kérjük az érintett megyék kommunistáit: a párt közös érdekeit tartsák szem előtt, álljanak ki a KB, a többség politikájá mellett, és ne engedjék megyei szinten sem tönkretenni pártunkat.

– Igaz a hír, hogy Tamásiban 24 tagból 15 fő kilépett a pártból?

– Igen, igaz! Nem értettek egyet a párt politikájával. Nekem is elmondták Szekszárdon, hogy szerintük a Munkáspártnak csak az MSZP-vel van esélye. Úgy gondolom, hogy tisztességesen jártak el. Nem elmentek, mert úgy érezték, hogy a mi politikánk nem az ő politikájuk. A Munkáspárt nem tartja baloldalinak az MSZP-t, nem tud és nem akar vele együttműködni.

– Az igazság része az is, hogy a Tolna megyei kommunisták túlnyomó többsége viszont marad a pártban, dolgozni akar, harcolni akar. Borsodban, Győrben, Nógrádban új párttagok felvételével ünnepelték a párt ünnepét. Tehát jönnek új emberek. Nem könnyű a mai időkben párttagnak lenni. Nem elég általában baloldalinak lenni, kommunistának kell lenni. Aki a Munkáspártban tagságot vállal, azt vállalja, hogy egyetért a párt politikájával, dolgozik valamelyik szervezetben és anyagi áldozatot is hoz a közös ügyért.

A munka le fogja győzni a tőkét

– Ön optimista, mindig a jövőről beszél. Egyesek szerint kritikussabban kellene viszonyulnunk saját ügyeinkhez. Mi erről a véleménye?

– A kettő nem zárja ki egymást, sőt! Elemoznünk kell a munkánkat, meg kell mondani, ha valamit rosszul csináltunk, és menni kell tovább! Tanulni a hibákból nem azt jelenti, hogy folytat-folyvaszt ugyanazon rágógódunk, hanem azt, hogy nem ismételtük meg a múlt tévedéseit.

– A jóról, a sikeresről pedig beszélni kell, mert az ad erőt, arra lehet támaszkodni. Én optimista vagyok. Marxistaként tudom és hiszem is, hogy a munka le fogja győzni a tőkét. Kommunista-ként tudom, hogy a vörös zászlót nem elég felemelni, vinni is kell, sok-sok munkával. Mi ezzel járunk hozzá a jövő forradalmához. – **Munkatársunktól**

Nőpolitikára pedig szükség van

„Mindent meg kell tennünk azért, hogy Brüsszel és adott esetben egy kis magyar falu közötti távolságot lecsökkentsük!” – ezekkel a szavakkal kezdte dr. Gurmai Zita képviselő asszony sajtótájékoztatóját az európai esélyegyenlőség jegyében.

Nők a közéletben

Budapest, Moulin Rouge Kávéház, 2005. január 7. 11 óra. Itt tájékoztatta a sajtó képviselőit a múlt évi munkájáról és az idei terveiről dr. Gurmai Zita európai parlamenti képviselő, aki többek között az Európai Szocialista Párt Nőszerve-

Amikor Gurmai Zita bejelentette, hogy éppen Göncz Kinga miniszter asszonytól érkezett, akivel arról tárgyaltak, hogy Magyarországról is szimbolikusan örökre fogadjuk a szőkőár sújtotta területek árván maradt gyermekeit, eszembe jutott az a százezer árva, akik most teljesen ki vannak szol-

szciálpolitikai kérdéseiről, valamint az egészséges munkahelyek fontosságáról és a nagyobb munkahelyi biztonság megszervezéséről.

Külön foglalkozott a vidéki nők helyzetével.

– Ezek az asszonyok – mondotta – élnek a legnehezebb helyzetben. Nem biztos, hogy például egy egyszerű dinnyearús kofára odafigyel a nagypolitika. Ezen kell változtatnunk, mert őr is oda kell figyelnünk!

zetének elnöke, az Európai Parlament Nőjogi és Esélyegyenlőségi Bizottságának alelnöke, a Regionális Fejlesztési Bizottság tagja, a Szocialista Inter-nacionális Nőszervezetének alelnöke.

A képviselő asszony feladatai közé a következő témakörök tartoznak: a nőkkel kapcsolatos kérdések, nőjogi ügyek érvényesítése a közösségi szakpolitikában, a nők részvétele a közéletben, valamint az uniós közlekedéspolitikával és idegenforgalommal kapcsolatos európai területek alakítása és a magyar régiós érdekek megfelelő szintű képviselete a közösségi szinten.

Ennek szellemében zajlott le a sajtótájékoztató, és az azt követő beszélgetés is.

Gurmai Zita beszélt az Európai Unió Alkotmányáról, a női szempontok tükrében. Ezután felvázolta ezeket a kérdéseket Európa regionális politikájában, különösképpen kiemelve a női érdekvédelem fontosságát. Ezzel kapcsolatban beszélt még az ESZP nőszervezetének feladatairól és munkájáról.

Az együttérzés fontossága

– Szükség van a nőpolitikára! – emelte ki Gurmai Zita többször is, majd hozzátette: – Nem Amerikát kell „majmolnunk”, hanem önálló stratégiát kell kialakítanunk nőjogi ügyekben is.

Tiszteletre méltó a képviselő asszony és szakértői csapatának munkája. Teljesen egyetérttek vele abban, hogy nőkkal és az őket érintő problémákkal kiemelten kell foglalkoznia minden politikusnak. Hisz lényegében az élet alapja maga a család a családot pedig mindig az asszony tartja össze. És a nők komoly érzelmi intelligenciája, empátiája és együttérzési készsége politikai közéletünk komoly tényezőjévé nőheti ki magát.

Am nekem, a riporternak az előadás közben is folyamatosan jártak a gondolataim, melyeket most megosztok az olvasókkal:

Gondok negyven felett

A képviselő asszony beszélt még az elkövetkezendő időszak

gáltatva a felnőtt világnak. Borzalmas és megrendítő dolog ez, és kifejezetten dicséretre méltó, ha valaki egy ilyen kicsit örökre fogad. Am a világnak más válságzócai is vannak, s féltő, hogy a szőkőár sújtotta területek felé irányuló immáron túlzott segítőkészség miatt más válságzókok területeire már nem jut pénz. Például Szudánra, ahol hetvenezren pusztultak el a polgárháború miatt. És én magamban még hozzáfűzöm azt is, hogy Magyarországnak mindemellett még itt vannak a saját szegényei, saját otthonlanjai, saját hajléktalanjai – azoknak vajon ki akar felépíteni egy egész falut?

Vagy vajon ki akarja örökre fogadni azt a százezer (!) magyar gyereket is, akik olyan rossz körülmények között élnek, hogy szó szerint éheznek?

Vajon ez a déli tengerek felé irányuló segélyakció felébreszti-e a magyar gazdagok együttérzését a rendszer vesztesei irányában? S ezek után tenni fognak-e azért valamit, hogy csökkenjen a nyomor az országban?

A képviselő asszony beszélt arról a problémáról is, hogy Európa öregszik. Négy keresőre jut egy nyugdíjas, és ezért Európában már az eltarthatóság vált kétségessé. Nos, én mint magyar újságíró, azt, hogy Nyugat-Európa miért öregszik, nem tudom. De hogy Magyarországon miért nem vállalnak szívesen manapság a fiatalok, és középkorúak gyereket, azt igen. Szerintem közülük ezzel mindenki tisztában van. A nehéz életkörülmények, a bizonytalan jövő, és például egyszerűen a babaholmik horribilis magas árai (még a pelenka is rengetegbe kerül), nos ezek azok az okok, melyek miatt egy józan megfontolású magyar fiatal nem szívesen vállal gyereket. A szocialista rendszerben lakást kaptak a több gyermekes fiatalok. És ma?

Ezzel a témával kapcsolatban ezt kérdeztem Gurmai Zitától:

– A negyven évnél idősebb vidéki asszonyok munkavállalási esélyei meglehetősen rosszak. Különösképpen az alacsonyabb iskolai végzettségűeknek. Ráadásul létező tény az, hogy a munkaadók jó része diszkriminálja ennek a korosztálynak az asszonyait. Lényegében ez abban nyilvánul meg, hogy amikor tudomásukra jut a leendő munkavállaló nő kora, akkor egyszerűen nem veszik fel. És helyette szinte minden esetben harminc éven aluli, fiatal munkavállalót részesítenek előnyben. Vajon meg lehet-e változtatni ezt a esélyegyenlőtlenséget ma Magyarországon?

Gurmai Zita így válaszolt:

– Sajnos Magyarországon a munkaadók részéről még nincs meg az a szemlélet, amelynek birtokában egyik napról a másikra változtatni tudnánk ezen. Én a svéd példát említeném, ahol a férfiak is éppen olyan harcosai a női esélyegyenlőségnek, mint maguk az asszonyok. Változtatni kell tehát nekünk magyaroknak is, és meggyőződésem, hogy az uniós csatlakozásunk sokat segített abban, hogy az esélyteremtés javuljon. Az uniós vidékfejlesztési stratégiája hangsúlyozottan szerepet kap programunkban. Ezzel kapcsolatban több pályázat is elkészült, amelyek kiemelten foglalkoznak ezzel a kérdéssel. Mi nyitottak vagyunk ebben a témában, és közzétesszük ezeket az anyagokat. Hogy segíteni tudjunk akár a kisközösségeknek, akár pedig regionális szinten is.

*

Érdeklődve várjuk ezeket a pályázatokat, hogy megoldják-e a negyven év feletti asszonyok elhelyezkedési nehézségeit. Hogy valóban lecsökkentsük-e azt a néha hatalmas távolságot, amely Brüsszel és adott esetben egy kis magyar falu között létezik.

Fort András

MINDEN MEGYÉBEN ÚJ INTÉZMÉNY MŰKÖDIK

A nép ügyvédjei segítik a szegényeket

Kormányrendelet alapján 2003-ban jött létre az Igazságügyi Minisztérium szakmai felügyeletével működő Pártfogó Felügyelői és Jogi Segítségnyújtó Szolgálat Országos Hivatala, amelyhez az ország minden megyéjében kialakított helyi intézmények tartoznak. Először mindenütt a pártfogó szakterület indították

be, és 2004 áprilisától funkcionálnak a megyékben a jogi segítségnyújtó szolgálatok. Az Igazságügyi Minisztérium Pártfogó Felügyelői és Jogi Segítségnyújtó Szolgálat Csongrád Megyei Hivatalának működéséről és a helyi specialitásokról Györki Péter igazgatóval és Festő-Szabó Judit osztályvezetővel beszélgettünk.

– Ha jól értelmezem, a hivataloknak két szakmai területük van: egyrészt a pártfogó felügyelői szolgálat, másrészt a jogi segítségnyújtó szolgálat. A pártfogó felügyeletnek mi a lényege, s ez Csongrád megyében hogyan működik? – kérdeztem Györki Pétert.

– Ennek a szakmai területnek az a lényege, hogy a büntetvégrehajrással kapcsolatos feladatokat, vagyis a fiatal és felnőtt korú bűnelkövetők pártfogó felügyeletét látja el. Az elkövetők szabadlábban vannak, mert vagy próbára bocsátották őket, vagy a szabadságvesztés büntetését próbaidőre felfüggesztették. Pártfogó felügyeletet megállapíthat vagy elrendelhet az ügyész, aki elhalasztja a vádat, vagy a bíróság. A pártfogó felügyelet célja és feladata egyrészt az, hogy az elítélteknek jelentkezési kötelezettsége van a pártfogó felügyelő előtt, illetve a hivatalban, másrészt kötelesek beszámolni az élet-történeteikről. A felügyelői tennivalók közé tartozik még egyebek között a közérdekű munka mint főbüntetés végrehajtása és ellenőrzése. 2003. július elseje óta fiatalokkal szemben indított büntetőeljárás során a rendőrség számára környezettanulmányt készít a pártfogó felügyelő, s ebben ismereti a fiatal személyiségének főbb jellemzőit, s azt, hogy milyen környezetben, körülmények között élt, hány isko-

többek között jogászok, pedagógusok, szociális munkások megfelelően elvégzik, s ezzel is segítik az újrakezdésben.

– Tavaly április elsejétől vehető igénybe a hivatal jogsegélyező szolgálatát azok számára, akik olyan anyagi helyzetben vannak, hogy vitás ügyeik elintézéséért nem tudnak ügyvédhez menni, mert nincs pénzük.

– Hogyan segítenek rajtuk? – kérdeztem Festő-Szabó Juditot.

– Jogi segítségnyújtásunknak két különálló eleme van, az egyik az ügyvezetett ügyfel-szolgálati, a másik a hatósági munka. Az első résznek az a lényege, hogy az érdeklődőknek alapszintű tájékoztatást adunk, vagyis informáljuk őket, hová forduljanak problémájukkal. Azt tapasztaljuk ugyanis, hogy a napi élet bizonyos területein az emberek nagy része teljesen bizonytalan. Nincsenek tisztában jogaikkal, kötelezettségeikkel, s azt sem tudják, hogy hol és miképpen lehetne jogukat érvényesíteni. Nem tudják, hogy hova, kihez fordulhatnak segítségért. Ismertetjük velük, hogy ügyeikkel, gondjukkal melyik intézményhez menjenek, ahol problémáikra megoldást találnak. Vagyis egyszerű és jelentős ügyismeretet nem igénylő gyors tanácsokat adunk.

– Munkájuk hatósági részében milyen segítséget nyújtanak?

– Miután hozzánk fordulnak, sok esetben kiderül, hogy több-

rintot. A rászorulókat másik részét illetően a jogi szolgáltatás díját az állam megfizeti, de azt egy éven belül vissza kell fizetni azoknak a rászorulóknak, akiknek a családban az egy főre eső havi nettó jövedelme nem haladja meg a minimálbér összegét, vagyis 2005-ben az 57 ezer forintot és nincs jelentős vagyonuk.

– A rászorultság megállapítása után mi következik?

– Ügyfeleinkkel a nép ügyvédje hálózatba bejelentkezett ügyvédek foglalkoznak, akik az ügyről részletesen tájékoztatódnak. Az iratokat kellő alaposítással átnézik, ennek alapján a rászorulttal ismertetik a jogi lehetőségeket, azok további következményeit, tanácsot adnak, beadványt vagy egyéb iratot készítenek. A nép ügyvédjeinek segítségével támogatást nyújtunk minden olyan peren kívüli jogvitás ügyben, amelyben a későbbiekben per lefolytatására kerülhet sor, illetve a mindennapi megélhetést érintő kérdésekben.

– Tavaly áprilisi megalakulásuk óta hányan fordultak a szolgálatukhoz, s az ügyekben vannak-e Csongrád megyei „specialitások”?

– Országos szinten a jogi segítségnyújtó hivataloknál több mint tízezer ügyfél fordult meg, és az ügyfelek több mint negyede igényelt írásban is segítséget. Nálunk a hivatal jogi szolgálatát közel hétszáz ügyfél kereste fel, s több mint kétszáz ügyben kértek ügyfeleink írásban jogi segítséget. Kérdésének második részére válaszolva nem tudom, hogy nevezhetjük-e Csongrád megyei „specialitásnak”, mindenesetre jellemzőek a lakóhelyül szolgáló ingatlan használatával, közös tulajdonának megszüntetésével, gyakran a végrehajtás során történt elvesztésével kapcsolatos ügyek. Gyakori, hogy a munkavállaló foglalkoztatása szabálytalan. Ennek tipikus esete a bejelentés nélküli, úgynevezett fekete foglalkoztatás, aminek problémája igazán akkor kerül felszínre, ha a dolgozót foglalkozási baleset éri, vagy olyan társadalombiztosítási ellátást szeretne igénybe venni, ami korábbi biztosított jogviszonyhoz kapcsolódóan jár csak, például gyed, táppénz.

– Kik jutnak be, s hányan vannak a nép ügyvédje hálózatban?

– Az Országos Hivatal szerződést köt azokkal, akik jelentkeznek, s a feltételeknek megfelelnek. Az országban jelenleg 319 jogi segélyező szolgálat működik, s közülük 299 ügyvéd vagy ügyvédi iroda, a többi közjegyző, jogvédő társadalmi szervezet, amely jogászt foglalkoztat vagy például jogi egyetem. Csongrád megyében 23 jogi segítő dolgozik, ebből tizenhét ügyvéd, ügyvédi iroda Szegeden látja el a feladatát. Célnk az, hogy a megye többi városában is növekedjen a jogi segítő száma.

Tarnai László

Györki Péter és Festő-Szabó Judit

lai osztályt végzett, kikkel tartott kapcsolatokat. A tanulmány a büntetés kiszabásánál segíti a bírói mérlegelést.

– Milyen a helyzet Csongrád megyében?

– Csongrád megyében öt pártfogó négy-öt száz felnőtt felügyeletét, hét pártfogó háromszáz-háromszázhusz fiatal felügyeletét látja el. Az ügyész vagy a bíróság kérésére pártfogó felügyelői véleményt készítenek, amelyben információt adnak az elítéltek mindennapi életéről, magatartásukról. A pártfogók tájékoztatásokkal segítik a büntetvégrehajrási intézkedésekből szabadultakat a társadalomba való beilleszkedésben. Elég sokan kérik önként hivatalunktól az utógondozásukat, s ezt a szociális segítő munkát a pártfogók, vagyis

nyire jelentősebb ügyekben kérnek segítséget. Felmérjük, hogy rászorulóknak-e támogatásra, vagyis mennyi a jövedelmük, milyen az anyagi helyzetük. Ha valóban rászorulnak, akkor intézkedünk.

– Ki tekinthető rászorultnak?

– Ezt a 2003-ban alkotott egyik törvény határozza meg. Vagyis a jogi szolgáltatás ingyenes annak, aki rendszeres szociális segélyben, közgyógyellátásban részesül, egészségügyi szolgáltatásra való jogosultságát állapították meg, átmeneti szállást igénybe vevő hajléktalan, a menekült, a menedékes személy, illetve akiknél a családban az egy főre eső havi nettó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegét, vagyis 2005-ben a 24 700 fo-

Péter, Márta és a család

Fiatalkorú Kecskeméten, egy tízemeletes Nyíri úti társasházban. Kovács Péter – olvastam az imént a házigazda nevét a csengőgomb mellett, miután a hatodikon kiszálltam a liftből. Hozzá (hozzájuk) készültem ezen a kora estén, hogy a mai harmincasokról – legalábbis kettőről – képet adjak életük derekán.

– Hat éve járom kamionnal Európát mint a Tóth és Társas Bt. sofőrje – kezdi Kovács Péter. – Különböző vasakat, fémhulladékot és egyéb raklapos árut szállítok. Sokfelé megfordulok. Csak nem mindegy, hová szól a fuvarlevél! Amikor Nyugatra, a hosszú autópályán tempósan haladhatok, óránként 80 kilométert. Romániában már rosszabbak az utak. Csak egy autópálya van. A mellékutakon 40-50 kilométeres sebességgel (!) csáboroghatok. A menetidő is megnyúlik így. A gödör, a kátyú örök ellensége minden gépkocsivezetőnek, nekem is. Szóval, nem könnyű az országutak vándorának. De menni kell a családdal. Hetente egy napot, a hét végét. Hiába, mindenek árá van, a megélhetésnek is.

– Az én napjaim már szűkebb körben telnek el, nem úgy, mint a férjemnek – mondja Kovácsné Monitor Márta. – Ő a családfenntartó. Nekem más szerep jutott azután, hogy 1998 szeptemberében összehá-

zasodtunk. Egy ideig a postán dolgoztam. Ezután jött a baba, Petike. Tavaly októberben múlt három éves. Korábbi, minigarzon lakásunkat elcseréltük erre a Nyíri úti másfél szobásra. Februárban letelik az utolsó OTP-részlet. Ez persze nem jelenti, hogy a hitelt letudva most már minden jó. Az áremelésekkel tovább nőttek a kiadásaink. Azzal, hogy a férjem külföldre jár fuvarozni, már hat éve egyfolytában, és a házasságunk elején én is dolgozhattam valamennyi nevezhetjük magunkat. A lakásunkat nem terheli adósság. Meg tudunk állni a saját lábunkon. A papák, a mamák, azaz a szüleink segítenek – de nem besegítenek.

– Az új évet illetően azonban nem látom derűsen a jövőt. Azután, hogy a kisfiúnk tavaly októberben betöltötte a három évet, ötven napig még szabadságon lehettem. Az idén januártól azonban már munkanélküli-segélyre szorulok. Kecskemét hiába ekkora város, a kisgyermekes anyáknak nincs fél 8-tól délután 4-ig tartó időre munkahely, hogy gyermekeiket reggel elvihetnék a bölcsődébe vagy az óvodába, és zárásig értük tudnának menni. A kínai butikok és más üzletek is este 6-ig vannak nyitva. Ha meg beteg a gyerek és orvoshoz kell vinni, a munkáltató kész a válasszal: „Köszönjük, holnap már ne jöjjön!”

– Egy keresetből meddig élhet meg egy család?
Széttárom a kezem. Igazán nem tudok rá mit felelni.

Kohl Antal

Nekidurálta magát...

... Lendvai Ildikó „a” napilap szilveszteri számában. Azt, hogy mennyiben toltta magát vagy tolták őt előtérbe, nem lehet tudni, de tény: jó pár „okos” gondolattal szerepelt. Egyebek között beajánlotta Thürmer Gyulát, a Munkáspárt elnökét „almáspitézésre” a Fideszhez.

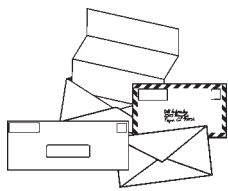
Csak a nagyon gyengébbek kedvéért kell megjegyezni, hogy a frakcióvezető hölgy gyomrárt valószínűleg igencsak megülte a kórház-privatizációs népszavazáson létrejött spontán érdeklődés a Fidesz és Munkáspárt között. Spontán volt ez még akkor is, ha a Fidesz ezzel tényleg csupán borsot akart volna törni a kormányzó koalíció orra alá. De még az is érthető és jogos lett volna, ha a Munkáspárt – a tudatos és sokszor alattomos kirekesztési viszonyai között – (hol a „más-

ság”, a „pluralizmus” jelszava mostanában?) direkt kereste volna a támogatást akciójához. De itt – úgy látszik – a tények nem fontosak.

A retorika bajnoknőjének figyelmébe ajánlanék a fenti helyett egy másik, sokkal fontosabb fejtörőt saját házuk tájáról! Nem lehet, hogy a mostani harci kedv a szocialistáknál még mindig az uniós választások csalódásából ered? Hiszen ennek hatására gyorsult fel a nagy „öntisztulás”, amit a távozott miniszterelnök puccsnak titulált, a frakcióvezető hölgy forradalomnak becézett.

Valami itt tehát nem stimmel. Velem együtt biztosan sokan szívesen hallanák Lendvai Ildikótól, hogy mi!

Várkonyi György
Budapest

Önök írják!

Továbbra is várjuk leveleiket, hozzászólásaitokat. A túl hosszú írások esetében a rövidítés jogát szerkesztőségünk fenntartja.

A rovat természetéből adódóan egyéni véleményeknek is helyet adunk, vagyis a szerkesztőség nem minden esetben ért egyet teljes egészében a leközöltekkel. Kéziratokat és fényképeket nem örlünk meg és nem küldünk vissza.

Ki honnan nézi?

A napi- és a hetilapok hasábjain sűrűn találkozunk „kérdés-felelet” formájában a hétköznapi emberek véleményével. Az adott újság valamivel vagy valakivel kapcsolatban felteszi az aktuális kérdést és az utca embere válaszol.

A megkérdezettek között általában van ismert személyiség is. Gondolok itt műsorvezetők-re, színművészekre, zenészekre, énekesekre, humoristákra, sportolókra... Megfigyelték, hogy legtöbb esetben eltér a véleményük a többiekétől? Ez nem véletlen, hiszen nincsenek érintve a feltett kérdésben vagy nem tudják kezelni azt. Népszerűségük, elismertségük, anyagi helyzetük az átlagember fölé emeli őket, és saját közegetben „nem érzik”, hogy „ott” lent valami nincs rendben. De lehet, hogy csak a politikusaikat utánozzák, és (tisztelt a kivételnek) nem akarják látni a valós problémákat.

Major László
Székesfehérvár

Elsők az egyenlők közt?

A magyar nép történelme mindig függvénye volt Európa történelmének. Most is így van ez. Együvé tartozásunkat, érdekeink összehangolását az egyre bővülő Európai Unió is hivatott segíteni. Úgy gondolom, országunk kitarja kapuit Európa előtt, de vajon a kontinens is valóban kezét nyújt nekünk? Valahogy kezd körvonalazódni egy első vonal, meg egy második vonal – és mintha mi ez utóbbihoz számíthatnánk. Ha nem ülhet minden nemzet „egy asztalhoz”, ha a döntésekben (pénzekben) nem egyformán vesszük ki a részünket, nem soha ér ez az egész...

Kovács Dezső
Dunaszekcső

**OLVASSA, TERJESSZE,
TÁMOGASSA!**

**A Szabadság Alapítvány
számmlaszáma:**

OTP 11705008-20441997

ÚJÉVI IGAZ EMBEREK...

Olvásó és a televíziók hírműsorait karácsonykor és újévkor is néző, ezzel önmagát is büntető emberként még mindig kész vagyok elképedni a parlamenti pártvezetőknek a jeles ünnepnapokon érzelhető összehangolt „balrafordulásán”. Szól a sajnálat, az aggodás. Mélyről jön az esélyegyenlőség ígérete a lecsúszott közép-osztályért, a szegényekért, a szétvert szakoktatásért, a pénzügyileg ellehetetlenített köz- és felsőoktatásért, az egészségügyért. Azért, hogy majd Ők, a pártjaik mindig és mindenkinek most, majd meg ezután...

Ami viszont tabu, ami nincs is, amiről szó essék az az, hogy ők mit tettek a '89-90-es évek táján, meg azt követően mindezekért. Az okot agyonhallgatni igen, az okozatokról már lehet beszélni, sőt! Meg egyébként is, hiszen ki az a botor médiamunkás, aki az ünnepi lapszámban, tévéműsorban feszeget olyan ősi kérdéseket, hogy rezgő hangú politikusunk esetében a hatalom szülte-e a pénzt – a nagyon sok pénzt – vagy a pénz szülte-e az illető hatalmát. Miként felelhető apróság ilyentípusú, hogy a ma politikusaiknak igen nagy része egyszersmind üzletember is...

Mi, munkáspártiak újévkor is azt valljuk, hogy a kapitalista termelési viszonyok között jámbor óhaj az esélyegyenlőség alapuló jóléti társadalom megteremtése. A privatizálással, a dolgozók kiszolgáltatottságával, a pártok holdudvarába kerülő szakszervezetek tehetetlensége okán megroppant a munkásszolidaritás, a tömeges elszegényedés pedig kizárja az esélyegyenlőség megvalósulá-

sának lehetőségét. A vezérpolitikusok újévi médiaszólamai után azért nézzük a tényeket.

Az új gazdasági és politikai elit a korábbi rendszerben létrehozott állami és szövetkezeti termelőkapacitásokat a külföldi nagytőkének kiárusítva elérte, hogy az országban forgalmazott termékek közel kilencven százalékát külföldi tulajdonban lévő üzemek gyártják vagy szállítják be. A magyar mezőgazdaságot a rendszerváltást megelőzően európai negyediként tartották számon, a vidéki lakosság teljes foglalkoztatása mellett, amit a térszek és állami gazdaságok ideológiai megszállottságú szétverésével és az értékesítési biztonság felszámolásával ugyancsak „sikerült” majdnem lenullázni.

Ma országunkban a munkaképes lakosság csak 54 százaléka rendelkezik kimutatható rendszeres jövedelemmel, s statisztikai tény, hogy a rezsi kifizetése után egymillió ember „él” 3 600 forintból, több mint egymillióan 18 ezer forintból, a további 800 ezer ember mini-

málbelen nyomorog, járadékon, segélyen tengődik. A parlamenti pártok szimpatikusnak vélt arcai a Fidesztől az MSZP-ig, az SZDSZ-től a „mosolygó” MDF-ig a 2006-os választási hangulatjavítás céljából már célirányosan sajnálják a szegényeket, baloldali jelszavakat hangoztatnak, de kormányra kerülve Európa legnagyobb áfájával sarcolják a dolgozó emberek millióit és a gazdasági problémákat a dolgozók rovására kísérelnek megoldani. Az agyonismert vagy éppen felhívított joviális pártarcok, továbbá a kettészakadt társadalom felett terjedő újévi görögötűz füstje sem takarja el a tömeges szegénységet, azt, hogy az utcák, a városzéli erdők, a nagyvárosi aluljárók tele vannak hajléktalan, beteg, tönkrement emberekkel, s az ingyenkonyha előtt az éhezők hosszú sora kígyózik.

Decemberben volt tizenötödik éve, hogy a megalakult „Munkáspárt ma az egyetlen baloldali pártként kavics” a '89-es rendszerváltók cipőjében. Még csak másfél évtizede, hogy hitet tettünk amellett, hogy a dolgozó emberek ügyéért fogunk küzdeni és azért is, hogy a munkás, az alkalmazott, a kisnyugdíjas legyen tudatosabb, ismerje fel valódi érdekeit.

Nagyvári László
a Munkáspárt

Csongrád megyei elnöke

A Központi Bizottság ülése

A Munkáspárt Központi Bizottsága soros ülését

2005. január 22-én, szombaton 10 órai kezdettel tartja

A tanácskozás helyszíne: a Munkáspárt országos központja (1082 Budapest, Baross u. 61.) I. emeleti Tanács terem.

Javasolt napirend:

1. Rajtunk múlik, hogy mi lesz a sorsunk! – A Munkáspárt 2005. évi feladatai.
Előadó: *Thürmer Gyula*
2. A választási felkészülés áttekintése, új határidők kialakítása.
Előadó: *Vajda János*
A Központi Bizottság határozata a 2006. évi parlamenti választások finanszírozásának irányelveiről.
Előadó: *Karacs Lajosné*
3. Egyebek:
– *Vajnai Attila* javaslata pártszavazásra;
– *Fratanoló János* javaslata rendkívüli tisztújító kongresszus összehívására.

Januári teendők a házikertben

Akinek „véreben van” a kiskert szeretete, annak nem kell mondani, hogy szinte naponkénti rendszerességgel szemlét kell tartani a kertben s ilyenkor is óvni kell a gyümölcsstermő fáinkat, a gyümölcsstermő bokrokat és a díszcserjéket is a kártevőktől éppúgy, mint a havazás, az ónos eső és a szélvihar okozta károktól. Egyes kertekben a nyulak, az őzek és a szarvasok okozhatnak komoly károkat, de nem ritka a vaddisznók kártétele sem. Ellenük jó eredménnyel alkalmazható az üres üdítőitalos flakonokból összeállítható „védőszőnyeg”, ami nem sérti meg az állatokat, csupán csak elriasztja, miután a legkisebb nyomásra is hangosan recseg s nincs olyan vad, amely még egy lépést tenne az ilyen szőnyegen. Az ilyen védőszőnyeget vízszintesen fektetett és kevés vizet tartalmazó flakonokból 1,5-2 méter szélesen célszerű elkészíteni s a hézagokat földdel kitölteni, főként a vadjárta ösvényeken, illetve a bejárati helyeken. Egyidejűleg némi takarmányról is célszerű gondoskodni azokon a helyeken, ahol leginkább megfordulnak. Ez irányú tevékenységünket a vadászokkal hangoljuk össze. Am ne feledkezzünk meg a kis segítőtársainkról: az énekesmadarakról sem! Élelemmel, ivóvízzel és odúrral is gondoskodva segítsük őket. A madarat tolláról, a jó kerétszéd pedig a róluk való gondoskodásról ismerhetjük meg! Akár ilyen versenyt is szervezhetnénk az iskolások bevonásával. Gyerekeinket és esetleg unokáinkat pedig feltétlenül vonjuk be. Válgék életelemmé a környezetről való gondoskodás!

A házikerti teendők még nem töltik ki egész napunkat, így több idő jut a borászati teendők elvégzésére is. Az ünnepek alatt megbontott, darabban lévő hordók és/vagy bortároló edények az ecetesedés veszélyét rejtik magukban, ezért haladéktalanul pótolni kell a hiányzó mennyiségeket, vagy ha az már nem lehetséges, kisebb tárolóedénybe kell átfejtetni a darabban lévő borokat, illetve ha más mód nincs, akkor a házastás lehetőségét kell megkísérelni. Ezt megelőzően kisebb mennyiségekkel (egy-két literrel) végezzünk próbaházastást s állapítsuk meg a legkedvezőbb íz-aroma arányt. Ennek megfelelően végezzük el a nagyobb mennyiségű házastást, majd pedig a szükséges mértékű kénezését, ami ne legyen kevesebb 1 dkg/100 liternél.

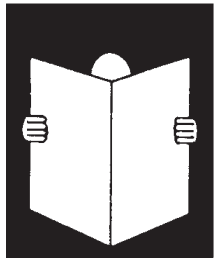
A borként ezúttal is kevés borban oldjuk fel és öntsük a fogadóhordóba (edénybe), majd pedig töltsük fel. Az ilyenképpen összeöntögetett bort legalább egy hónapig hagyjuk pihenni, mialatt összeérik s még jobb is lehet, mint a kiinduló borok bármelyike. Csúpan csak egy dologra vigyázzunk: az ecetesedésnek indult bort ne használjuk fel házastásra. Inkább hagyjuk az ecetesedést teljes mértékben végbemenni s az így nyert borecetet használjuk fel akár savanyúságok, akár pedig salátalevek készítéséhez, mert egészséges, tápanyagokban gazdag és évekig elálló bioanyag lesz belőle.

Cs. Nagy László

Érzelmek viharában

GOETHE: AZ IFJÚ WERTHER SZENVEDÉSEI

Lenyűgöző és meglepően modernnek tűnő regény. Mert annak ellenére, hogy oly régen készült, a szemlélete és mondanivalója még mindig annyira aktuális, mint a megírása idején. Nem beszélve az író által alkalmazott stílusról, melyek szinte felturbózzák a művet, s teszik ennyire hatásossá, sőt a végén egyenesen megrázóvá, hogy némely mai és méltatlanul tömjénezett irodalmár bizony tanulhatna tőle.

Maga a történet az ifjú Werther utolsó húsz hónapját dolgozza fel. Mély betekintést engedve a fiatal ember vergődéseibe, szenvedéseibe.

Werther egy kifejezetten érzékeny fiú. Az örökös szenvedése és túlzott fogékonysága az élet dolgai iránt a saját túlcizellált lelkivilágából adódnak. Mindent észrevesz. A természet bajait, a társadalmi egyenlőtlenségeket, és oly erős empátiakészsége van, hogy mélyen átérzi, sőt átveszi mások szenvedését is. Mert annak ellenére, hogy követségi titkár és jó módú születté úri fiú, meglátja az egyszerű nép szenvedését is. Mert annak ellenére, hogy követségi titkár és jó módú születté úri fiú, meglátja az egyszerű nép szenvedését is. Mert annak ellenére, hogy követségi titkár és jó módú születté úri fiú, meglátja az egyszerű nép szenvedését is.

„Leginkább ez a fatális társadalmi rend ingerel” – írja. „...Ha azt kérde, milyenek itt az emberek, csak egy lehet a válaszom, mint mindenütt! Legtöbbje napestig gürcöl a megélhetésért, és ami kevés szabadsága marad, attól úgy fél, hogy akármit kitalál, csak szabadulhasson tőle...”

De a legélesebb kritikát a saját osztálya, az uralkodó arisztokrácia kapja tőle. „Ez az unalmas, hitvány népség...” – ahogy jellemzi őket. – „...Ez a rangkórás! Ahogy csak azt lesi, vigyázza mind, nem előzi-e meg valaki egy lábhosszal: nagyon szánalmas, nagyon aljas indulatok működnek itt, és egy leplecske sincs rajtuk. (...) Miféle népség ez: egész életük csak ceremónia, éveikig csak az a gondjuk, csak azt lesik, hogy mi úton-módon csúszhatnának

egy székkel följebb a fehér asztalnál...” És bizony ezekből a sorokból mennyire ráismerhetünk mi is a saját uralkodó osztályunkra! Goethe akár ma is írhatta volna ezeket!

*

Am annak, akinek ilyen éles látása van, szinte törvényszerűen tragikus a sorsa. Mert Goethe ifjú hősnének nem elég átélnie mások szenvedését, a világ bajait, az egyik napon, 1711. június 16-án olyan erős érzelmi vihar csap le rá, mely másokat is elpusztított már. Éspedig a nagybetűs szerelem.

Am ez amellet, hogy féktelenül boldoggá teszi őt, hatalmas szenvedést is okoz neki. Mert az imádott lény, Lotte egy másik férfi menyasszonya. Ennek ellenére beleszeret, holott nyilvánvaló, nem lehet a dolgotól semmi. Am ő vállalja a reménytelenséget és megaláztatást, mert nem tehet mást.

Még az az olvasó is, aki nem élt át ilyen örülte fokozódó reménytelen szerelmet, meg tudja érteni, hogy ennek nem lehet más vége, csakis egy tragikus befejezés. Az ember már szurkol az ifjú Wethernek, hogy csak egy kicsit is szeresse viszont őt ez az imádott lény. A fiú már csak benne, ötére él. A szerelem kitölti egész lényét, s lassan örült rögeszmévé, betegséggé torzul. Szinte törvényszerű hát a tragikus vég. Mélységesen megrázó az a leírás, amikor a fiú tizenkét órán át haldoklik. És csak morzsányi elégtétel lehet az olvasó számára az a tény – mintegy katarzisként –, hogy az asszony, Lotte is szenved...

*

De vajon miért ilyen jól sikerült ez a mű? Miért ennyire megrázó, miért ilyen mély és hatásos? Mert az író, a komoly mondanivalója mellett, olyan stílusos és még most is modernnek számító eszközöket alkalmaz, hogy azok szinte képszerűvé formálják előtünk a legmélyebb lelki folyamatokat is. Ez az egyik legfőbb eszköz – a nézőpont. Az író és vele együtt az olvasó, szinte ki-be száll a hősbé, testébe, lelkébe – mint egy képzeletbeli, különleges kamera –, s tulajdonképpen ez okozza részben a kítűnő fordítónak, *Bor Ambrusnak* köszönhetjük.)

Mindezt tetézi barokkos bőbeszédűséggel, és az olyan ritka szavak használatával, mint például csigga, uracs, darvadozik. De a szoros sűrű kifejezés is döbbenetesen érzékletes. (Bár ezeket részben a kítűnő fordítónak, *Bor Ambrusnak* köszönhetjük.) Fennkölt és gúny. Ellenét és ellentét. Hol fenn, hol lenn. Így változnak a stílusok, s teszik így még izgalmasabbá ezt a művet.

Am Goethe minden szomorúsága és olykori naivitása s tragikumra való hajlama végéreményben mégis az állandó reményt hordozza magában. Reményt a jóban és az igazságban.

*

És kora elvárásainak megfelelően bármilyen vallásos is volt a művész, ugyanúgy lehetett volna mindezek mellett akár baloldali is! Hiszen a baloldaliság eszméisége egyáltalán nem újkeletű az emberiség történetében.

Néhány történelmi jelentőségű korszaktól eltekintve az erős ősidők óta elnyomja a gyengét, és a gazdagok kizsákmányolják a szegényeket.

És ez az eredendő szociális érzékenység, s az ösztönös, az érzelmekből fakadó baloldaliság, mely még ezen szerelmes regényből is kisugárzik – mostanság időszerűbb, mint valaha.

Fort András

Halál az autópályákon

Szilveszter éjszakáján az M0-ás és M5-ös közötti harminc kilométeres autópályán 12 halálos baleset történt. Nem emberek, kutyák vesztették életüket, akik a környékbeli családok házából a petárdák robbanásától pánikba esve menekülni próbáltak és ezt a menedéket az autópályán képzelték megtalálni. Szembefutva az autólámpák fényével.

A sztráda rendőrség sziget-szentmiklósi bázisán jelentkezem délután 18 órakor. A tervek szerint reggelig *Németh György* törzsszázados, *Bihari Gábor* törzsszermester és *Vajda Péter* őrmester társaságában töltöm el a szilveszteri éjszakát, bízva abban, hogy nyugodt éjszakánk lesz. Nos, nem az lett, de ebben most nem az eszevesztesen száguldozó autósok a hibásak, hanem a petárdák. Alighogy megérkeztem, máris „hívást” kaptunk, mert a körzetben elütöttek egy kutyát. Az ütközés miatt az autó megsérült és tulajdonosa helyszínelést kért a későbbi kárrendezés okán. A problémát ilyenkor nem az jelenti, hogy ki a károkozó. Egyértelműen a kutyá-

tya, de hol a gazdája, aki felelős azért, mert nem biztosította, hogy ebe lakóterületén, kertjében maradjon. Nem maradt ott, mert a petárdától páni félelembe esve kirozott megsokkolt helyéről, és a halálba rohant, miközben a gazdi önfeledten ünnepelte az újévet.

Éjfél előtt nem sokkal már a tizedik kutyahalál helyszínelésénél tartunk, ami már a rendőroket is megrázza.

Az éjfélt a bázison töltjük, egy-egy pohár alkoholmentes pezsgő társaságában, miközben a környékbeli településekből olyan petárda és egyéb durranószerkezetek ropogása hallatszik jó fél órán át, mintha kitért volna a világháború. Rini, a te-

lep kutyája védelmet keresve, rémülten bújik hozzánk és alig tudjuk megnyugtatni.

Reggelig autópályán a kutyák elpusztulását leszámítva egyetlen baleset sem történt. Ez tulajdonképpen jónak is mondható, de kár, hogy a petárdarobbanások mégis ilyen szomorú következményekkel jártak.

Záradékként csak annyit, hogy egy baráti házaspárom gyermeke azt kérte szilveszter este, hogy ugyan vigyék már el őt az Andrassy út környéki nagy szilveszteri bulira, de alig fél óra ott-tartózkodás után sírva kérte, hogy vigyék haza, mert elviselhetetlennek érezte az ottani robbantgatásokat. Ez egy kilenc éves kislány volt és tartok tőle, hogy aligha fogja megkérni szüleit, hogy legközelebb is egy ilyen nagy népi bulira elvigyék őt...

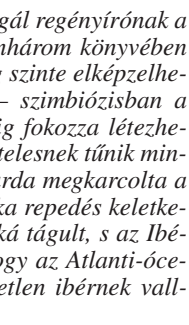
Veégh Ádám

Hétköznapi indíttatású regény

José Saramago Nobel-díjas portugál regényírónak a már hazánkban is olvasható tizenhárom könyvében nemegyszer találkozunk a valóság szinte elképzelhetetlen megjelenítésével, amikor – szimbiózisban a fantaszikummal – a képtelenségig fokozza létezhetőségét, felfoghatóságát, mégis hitelesnek tűnik minden sora. A Kötutajban Joana Carda megkarcolta a földet egy juharággal, ott vékonyka repedés keletkezett, amely fokozatosan szakadékká tágult, s az Ibériai-félsziget levált Európáról, hogy az Atlanti-óceánon úszva, rajta mindenki független ibérnek vallhassa magát.

Az embermás szabályos, hétköznapi indíttatású regény. A feleségétől már több éve elvált, 38 éves, magányos történelmetanár, Tertuliano Máximo Afonso belesavanyodott az egyedüllétbe. Igaz, hogy felfigyeltek érdekes „tudományos” elképzelésre, mely szerint a történelemoktatást modernbb, „fordított” sorrend szerint kellene megoldani: a mából kiindulva haladnánk a múltba, egyre messzebb. Az is igaz, hogy csinos, fiatal barátja van, aki szenvedélyesen szereti őt, szívesen lenne a felesége, ám ez a fagyos érzelmű tanár vele is szakítana. Ebben a letargikus állapotban szüksége lenne valami felrázó élményre, ami ki-zökkenhetné őt a mindennapok tanítás-olvasás-alvás-tanítás-olvasás-alvás imamalom-unalmá folyamatából. Tanár kollégája egy öt éve játszott, habkönnyű filmre hívja fel figyelmét: az *Aki mer, az nyer* bizonyára felderíti őt, elfújja búskomorságát.

A videotékából kikölcsönzött vígjáték nem tett rá különösebb hatást. Egyszer-kétszer elmosolyodott, de dühfette szellemtelen naiv egyszerűsége, primitív kibontakoztatása. – Holnap visszaviszem ezt a szart! – mondta, tőle szokatlan köznapi kifejezéssel. Késő éj-

kozóra hívja alteregóját. Nézik egymást, mindenben teljesen azonosak: alakban, hangban, anyagjegyben, sérülésnyomokban. Mindketten ugyanazon a napon születtek. Vajon egy napon lesz haláluk is? A színész „perdöntő” érve, hogy ő 31 perccel

előbb született, tehát a tanár a másolat.

– Egyikünk felesleges! – ez mindkettőjük véleménye.

– Maga előbb fog meghalni, mint én – érvel Máximo Afonso – pontosan harmincegy perccel előbb!

A bonyodalom hosszú sorát nem mondjuk el, a végig eseménydús élethelyzetek tömege szórakoztassa az olvasót, s találjon ő maga választ a szerepcserékkel is izgalmasabbá tett regény végső kérdésére: – Ki vagyok én, ki voltam, és kivé lettem, s hogyan tovább?

(*José Saramago: Az embermás. Fordította: Pál Ferenc. Európa Könyvkiadó, Budapest, 2003. 373 oldal, 2300 Ft.*)

Frídeczky Frigyes

MEGRENDELŐ

Kérem küldjenek az alábbi címre
1 példány A Szabadság bemutatósámot!*

Megrendelem A Szabadság példányát**

- havi előfizetéssel (460 Ft/hó)
- negyedévi előfizetéssel (1380 Ft/negyedév)
- féléves előfizetéssel (2760 Ft/félév)
- éves előfizetéssel (5520 Ft/év)

Név:

Cím:

* A bemutatósám megküldését a Progressio Kiadótól kérje (1082 Budapest, Baross u. 61.)!

** Az előfizetéses megrendelést a hírlapkézbesítőnél, a Magyar Posta hírlap-ügyfélszolgálati irodáin, vidéken a postahivatalokban lehet leadni. Kettő vagy több példány azonos címre történő postázását a Progressio Kiadó is vállalja.

Választási munka és József Attila

Az elnökség január 10-ei ülésén áttekintette a 2006. évi parlamenti választásokra való felkészülést. Mint ismeretes, a Központi Bizottság tavaly szeptemberben döntött arról, hogy a Munkáspárt indul a parlamenti választásokon. Döntött az indulás formájáról is: a Munkáspárt önállóan indul. A KB határozata rögzítette a legfontosabb tennivalók határidejét is. A pártban kiemelt volt a választási felkészülés, s így a lemaradás mintegy 4-5 hónapra tehető. Az elnökség javaslatot dolgozott ki a KB január 22-ei ülésére, amelynek lényege az, hogy 2005 májusáig valamennyi alapvető területen hozzuk be a lemaradást. 176 jelölt állításához legalább 200 ezer kopogatócédulára lesz szükség. Ezt a munkát csak szervezeten, fegyelmezetten lehet elvégezni.

Anyagi áldozatot a pártért

Az elnökség megvitatta a választások finanszírozásának irányelveit is, amelyeket a KB elé terjeszt. A párt sikere döntő mértékben attól függ, hogy képesek vagyunk-e hatékony, szervezett gyűjtést indítani. Meg kell kérdeznünk önmagunkat: elvtársak, képesek vagyunk fejenként évente ezer forinttal támogatni a választási harcot, vagy sem? Képesek vagyunk még egyszer ezer forintot másoktól megszerezni, másoktól, azaz rokonoktól, ismerősöktől, szimpatizánsoktól, vagy sem. Ha igen, akkor két év alatt párttagonként képesek lennénk 4000 forintot összegyűjteni. A Munkáspárt csak önmagára számíthat, de amint A Szabadság megmenté-

si akciónál láttuk, vannak még tartalékaink, van mire támaszkodnunk.

József Attila verset minden rendezvényen

Az elnökség döntött József Attila születése 100. évfordulójának megünnepléséről. A KB hazánk felszabadulásának 50. évfordulója és József Attila születésének 100. évfordulója alkalmából április 4-én nagygyűlést szervez a József Attila-szobornál.

A soron következő pártrendezvényeken (KB, aktívaértekezlet, budapesti és megyei rendezvények) a Front fiataljainak segítségével két-két József Attila-verset mondunk el. Móni Ottó színművészt hallhatják a megyei elnökök és a KB tagjai a jövő heti rendezvényeken.

A Szabadság 2005-ben hétről hétre közöl egy-egy verset. A centenáriumhoz kötődően cikksorozatot készít.

A Baloldali Front–Kommunista Ifjúsági Szövetség *Kertész leszek* címmel a Blaha Lujza téren, a Moszkva téren, az Őrs Vezér téren, illetve megyei központokban csúcsidőben – erős hangosítással – 20-20 perces utcaszínházi formában mutatja majd be József Attila szerelmes verseit.

Az elnökség felkérte az Ezredvég szerkesztőségét, hogy készüljön egy József Attila munkásságát bemutató verses, életutató összeállítás. Az összeállítás megyei bemutatóit a párt helyi szervezetei gondozzák. Az összeállítás keretecíme lehetne a *Hazám*, vagy a *Város peremén*.

– Munkatársunktól

Pártépítési rovat indul

Ki miért áll közénk? – Ki hogyan csinálja?

A Munkáspárt Központi Bizottsága a 2004. november 6-ai ülésén fontos kérdésben döntött: részletes tervet fogadott el a pártépítési feladataira. A cél, hogy két év alatt, 2006-ig ezer új tagot vegyünk fel a pártba. A Szabadság a maga erejével mindenben segíteni kívánja ezt a munkát – állandó pártépítési rovatot kívánunk indítani.

Először is: „Köszöntjük a Munkáspárt új tagjait!” címmel hétről hétre közölni szeretnénk a pártba újonnan belépők neveit, rövid életrajzát, a felvevő alapszervezetet és a patronálót, „beszervező” párttag személyét is. Persze mindezt az érintettek egyetértésével. A pártszervezeteknek az új belépők adatait azonban nem a Szabadság szerkesztőségéhez, hanem a szokásos rendnek megfelelően a párt szervezési csoporthoz, *Davidovics Lajos* elvtárhoz kell eljuttatniuk. Azt is szeretnénk, hogy az új belépők adják arcukat a be-

mutatáshoz, azaz hogy fényképpel is bemutatassuk őket lapunkban. (Célszerű, ha a pártszervezetek az új tagoktól két fényképet kérnek: egyet a tagkönyvbe, egyet pedig a tagfelvételi adatlappal együtt juttassanak el a párt központjába.)

Másodszor: az új belépők közül rendszeresen szeretnénk bővebben is bemutatni személyiségeket interjúk, riportok formájában, megismertetve életútjukat, gondolataikat a társadalomról, s azt hogy milyen indítással vállalták tagságukat a Munkáspártban. Kérjük a pártszervezeteket, tegyenek javaslatot arra, hogy lapunk kivel, kikkel készítsen ilyen interjúkat.

Harmadszor: segíteni szeretnénk azt is, hogy alakuljon ki tapasztalatcsere A Szabadság hasábjain a pártépítő munkáról. Kérjük pártszervezeteinket, a párttagokat, küldjenek beszámolókat, írásokat a pártépítés, a tagfelvételi munka eredményes módszereiről.

– A szerk.

Új feladatok az EBP előtt

Negyedik alkalommal ülésezett az Európai Baloldali Párt Végrehajtó Bizottsága 2005. január 8-9-én Berlinben. A PDS látta vendégül az Európai Baloldali Párt (EPB) Végrehajtó Bizottságának tagjait, a megfigyelőként részt vevő pártokat és vendégeket.

Ezen a kétnapos megbeszélésen mód nyílt arra, hogy a 12 tagpárt megvitassa az EPV előtt álló feladatokat. Természetesen a legfontosabb a közeljövőben sorra kerülő népszavazások az Európai Alkotmányról. Az EU-ban a 25 országból 12-ben népszavazás dönt arról, hogy az állampolgárok elfogadják-e a betervezett javaslatot. Ezekben az országokban a kommunista és baloldali pártok a nem szavazatra buzdítják a lakosságot, ahol a parlament dönt, ott megpróbálják befolyásolni a szavazást (Magyarországon és Lettországon már döntöttek, mindkét helyen a parlamentek jóváhagyták az alkotmányt).

Már most elkezdődtek az előkészületek az októberi, Barcelonában megtartandó első kongresszusra, amely alkalmat nyújt az EBP további tevékenységének megvitatására.

A Végrehajtó Bizottság ezen az ülésen vett fel két új tagot. Egyhangúlag elfogadták a Spanyol Egyesült Baloldal részéről *Maite Mola* elvtársnő, illetve *Székely Péter* VB-taggyá választását, így mostantól a Munkáspártot *Szabó Lászlóné* Nógrád megyéből és *Székely Péter* képviseli az Európai Baloldali Párt Végrehajtó Bizottságában.

Másnap a VB közösen vett részt az 1919 januárjában brutálisan meggyilkolt két forradalmár: Karl Liebknecht és Rosa Luxemburg demonstráción, ahol megkoszorúzták a két mártír síremlékét.

– Tudósítónktól

Emlékezzünk!

Rákosi Mátyás a bírák előtt

Rákosi Mátyás rendkívül ellentmondásos életútjának egyik legpozitívabb szakasza az a harc volt, melyet bírái előtt folytatott a kommunista mozgalom védelmében. Ekkor nemzetközi tekintélyt vívott ki magának, ezért egészen természetes, hogy a felszabadulás után ő került hazánkban a lenini párt élére. Nimbusza azonban elhalványult, amikor a „sztalinizmus” helytartójának dicstelen szerepére vállalkozott.

Rákosi Mátyást 1924 végén küldték Magyarországra, hogy részt vegyen a KMP újjászervezésében. 1925 szeptemberében, a Közraktár utcában, egy Vas Zoltánnal megbeszélte illegális találkozóját, hiába tiltakozott az őt ért „inzultus” ellen, a magyar rendőrséget – mely a Gestapónak mestere volt – nem lehetett félrevezetni. Rákosit statáriális bíróság elé állították, hogy az 1921/III. tc. megsértésével szemben példát statuáljanak. Ez az eljárás tiltakozást váltott ki itthon és külföldön egyaránt. A kormány hetvenkedett: „Nem hagyjuk magunkat senkitől és semmitől befolyásoltni...”

A rögtönítélő bíróság tárgyalására 1925. november 14-én került sor, ám 16-án kénytelenek voltak az ügyet átutalni a „rendes” törvényszék elé. A perre 1926. július 12-én került sor. Rákosit illegális kommunista tevékenységéért vonták felelősségre. A vádlott – a bíróságot is lenyűgöző módon – nagyívú „előadásában” vázolta fel a ma-

gyar történelem legjelentősebb eseményeit: beszélt a parasztság harcáról, melyet a földért folytatott, a proletariátus anti-kapitalista küzdelmeiről, szövegezte a függetlenségi háborúkról, leleplezte a Horthy-rendszer népiellenes jellegét és a szociáldemokrácia opportunizmusát. Ugyanakkor védelmébe vette a Szovjetuniót és a honi kommunista mozgalmat.

Rákosit 1927. január 15-én jogerősen 8 és fél évre ítélték.

1934. április 24-én szabadult volna, de immár népbiztosi tevékenysége miatt vonták felelősségre. A második Rákosi-per ugyancsak megmozgatta a haladó közvéleményt. Felbátorította Horthyt a fasizmus előretörése Európában, ugyanakkor a vádlott hősi magatartása erőt adott a világ jobbik felének. Rákosi Mátyás mellett állt ki H. Barbusse, M. Gorkij, A. Nexó, U. Sinclair, R. Rolland és még sokan mások. G. Dimitrov így nyilatkozott: „Mutassátok meg a budapesti munkáskínzóknak, hogy Rákosi életével és szabadságával nem ők

rendelkeznek, hanem a nemzetközi proletariátus!”

A vád szerint tagja volt a Forradalmi Kormányzótanácsnak, s e minőségében felelős az intézkedésekért, melyeket a munkáshatalom hozott a tőkés rend felszámolásáért. A bírák mocskolódásaival szemben védelmébe vette a Szovjetuniót, a magyar kommunista mozgalmat, a Tanácsköztársaságot. Nem mulasztotta el bírálata tárgyává tenni Horthyt, a jobboldali szociáldemokratákat. Az utolsó szó jogán kijelentette: „Természetesen minden helyen, ahová tettem, én becsületes meggyőződésemet követtem... minden néven nevezendő tettemért... nyugodt lélekkel vállalom a felelősséget... bármi legyen is az én egyéni sorsom, az ügy, amelyért én harcolok, győzni fog...”

Millot, francia ügyvéd: „Rákosi bátorasága egészen magával ragad...” A vádlott nővérét kivették a teremből, mert odakiáltott öccsének: „Matyi, büszke vagyok rád!”

Az Ítéletkönyv 1936. július 1-jén helyben hagyta az elsőfokú bíróság által kiszabott életfogytiglani fegyházbüntetést.

Rákosi Mátyás 15 év múltán, 1940. október 30-án szabadult a Szovjetunió segítségével.

Hegedűs Sándor

VESZTESÉGEINK

Kovács András, aki 1945 óta volt a párt tagja, 77 éves korában elhunyt. *Békéscsabai alapszervezet*

Neth Mihály 84 éves korában elhunyt. *Szigetvári alapszervezet*

Varjú Erzsébet, aki 1942 óta volt a párt tagja, 82 éves korában elhunyt. *Budapest XIV/3. alapszervezet*

Preisz Rezső, aki 1946 óta volt a párt tagja, 74 éves korában elhunyt. Teme-tése január 17-én 10 óra-kor lesz az Új közteme-tőben. *Budapest XV. kerületi alapszervezet*

Rendes Ferenc, aki 1953 óta volt a párt tagja, 85 éves korában elhunyt. *Budapest, Csepel I-es alapszervezet*

EMLÉKÜKET KEGYELETTEL MEGŐRIZZÜK

Vasas–Ezredvég zenés–irodalmi estek

A Vasas Szakszervezeti Szövetség Székházának dísztermében (1086 Budapest, Magdolna u. 5–7.)

2005. január 28-án 17 órai kezdettel

Ma Párizs hív

Francia sanzonok estje

Közreműködnek:

Dunai Tamás, Jászai Mari-díjas, érdemes művész,
Horváth Gyöngyi énekes,
Kassai Franciska előadóművész,
Hegedűs Valér zongoraművész.

Könyvbemutató: *Zimonyi Zita* és *dr. Koltói Ádám* *Sorstársalgások* című interjú kötete

Házigazda:

Baranyai Ferenc, József Attila-díjas költő, műfordító
A műsor támogatója a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma, Nemzeti Kulturális Alapprogram, Vasas Szakszervezeti Szövetség

Belépőjegyek az Ezredvég kerületi aktivistáinál és a Vasas Központi Könyvtár Alapítványánál (VIII., Magdolna u. 5–7.), valamint a helyszínen kaphatók!
A jegyek ára egységesen 200,- Ft.

Minden érdeklődőt szeretettel várunk!
Vasas Központi Könyvtár Alapítvány

Lapunkat rendszeresen szemléli
Magyarország legnagyobb
médiafigyelője az
»OBSERVER«

BUDAPEST MÉDIAFIGYELŐ KFT.
1084 Budapest, Auróra u. 11.
Tel.: 303-4738, Fax: 303-4744
E-mail: marketing@observer.hu
http://www.observer.hu

Kitüntetések,
papír- és fémpénzek,
képeslapok, porcelánok
adásvétele.

Veres érembolt,
VII. ker. Izabella utca 37.
Tel.: 322-4799
H-P: 9–17 óráig.

A Szabadság

A Munkáspárt központi politikai hetilapja
Felelős szerkesztő: Szabados Judit
Szerkesztőség: 1082 Budapest VIII., Baross utca 61.
Telefon: 313-5420 (közvetlen); 334-1509/22 m. Telefax: 313-5423
Lapterjesztés: Szigeti Endréné, tel.: 334-1509/23 m.
A Szabadság e-mail címe: mp400@axelero.hu
Kiadja: a Progressio Kft., a kiadásért felelős: Vajda János igazgató
ISSN 0865-5146
Terjesztő: a Budapesti és a Nemzeti Hírlapkereskedelmi Rt.,
valamint az alternatív lapterjesztők
Előfizetési díj: egy évre 5520 Ft, fél évre 2760 Ft,
negyedévre 1380 Ft, egy hónapra 460 Ft
Előfizethető a hírlapkiadásért felelős Irodában
(Helir 1900),
a Magyar Posta kerületi hírlapüzletági ügyfélszolgálati irodáin,
vidéken a postahivatalokban.
Szedés, tördelés: Progressio Kft.
Nyomtatás: Apolló Kft. 1165 Budapest, Zsemlekes út 25.
Felelős vezető: Mózes Ferenc ügyvezető igazgató

A Munkáspárt internetcíme: <http://www.munkaspart.hu>